БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 209 (6399)
ОКТЯБРИИН 23
ВТОРНИК
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нютагай издательствонуудай шухала зорилгонууд

Манай орон дотор ажахын ба культурна байгуулалтын бүхы һалбаринуудта гайхамшаг ехэ амжалтанууд түйлагдаа. Эхэ оронойнгоо аша туһада хамтадаа ажал хэдэг, эбдэршэгүй хани барисаатай СССР-эй бүхы арадууд, социалистическэ бүхы нацанууд советскэ культурын саашанхи дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Советскэ хүнүүд хаа хаанагүй духовно баян байдалтай болонхой.

Нютагай издательствонуудай олоор байгуулагдаһан ябадал манай ороной культурна байгуулалтын ехээр дэбжэлһэниие тодоор харуулна. Мүнөө үедэ союзна болон автономно республиканууднуудта, хизаарнуудта ба областьнуудта номой 130 гаран издательствонууд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр СССР-эй арадуудай бүхы хэлэнүүд дээрэ литературануудые гаргана. Гансахан нёдондо жэлдэ нютагай издательствонууд 260 миллион үлүүтэй экземпляр номуудые ба брошюрануудые хэблэжэ гаргаһан байна.

Нютагай издательствонуудаар хэблэгдэн гаргагдадаг номуудай дунда марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнууд, общественно-экономическа, нийтэ-политическэ, уранһайханай, үхибүүдэй, научно-гэгээрэлэй литература, партийна хүдэлмэриин дүй дуршэл тухай, промышленностиин ба хүдөө ажахын ажалай түрүү методууд ба үйлэдбэриин эмхидхэл тухай учебнигүүд, номууд бии. Эдэ номууд ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ сэгнэшэгүй ехэ туһа хүргэнэ. Тэдэнэр олонийтэ зоной дунда Ленин — Сталинай хамагые илагша идеянуудые нэбтэрүүлэн, зориг бадаруулагша советскэ патриотизмые, СССР-эй арадуудай хани барисаанай идеянуудые пропагандална. Нютагай бүхы издательствонуудай шухала зорилгонь республикын, хизаарай, областиин ажабайдалые харуулһан, нютагай партийна организацинуудай ба бүхы ажалшадай бэелүүлхын түлөө оролдожо байгаа гол асуудалнуудые харуулһан хүсэд һайн шанартай литература гаргалгые хангаха ябадал болоно.

Нютагай издательствонууд болбол советскэ уншагшадай ургажа байгаа эрилтэнүүдые хараадаа абажа, хэблэн гаргадаг номуудайнгаа нэрэнүүдэй тоое ба тиражуудые жэл ерэхэ бүри олошоруулна. Зүгөөр нютагай олон издательствонууд 1951 ондо номуудые хэблэхэ түсэбэйнгөө дүүргэлтэ ханганагүй гэжэ баримтанууд харуулна. Главполиграфиздадай системэдэ ородог Үзбекскэ ССР-эй издательствонууд энэ оной 8 һара соо ном гаргаха жэлэйнгээ түсэбүүдые нэрэнүүдэйнь талаар оройдоол 33 процент, тиражайнь талаар — 58 процент дүүргээ, Казахска ССР-эй издательствонууд нэрэнүүдэйнь талаар 48 процент, тиражайнь талаар — 44 процент дүүргээ. Мүн тэрэшэлэн Росполиграфиздадаар нагэдүүлэгдэдэг издательствонууд түсэбөө хангалтагүйгөөр дүүргэнэ. РСФСР-эй нютагай издательствонууд 8 һара соо 900 гаран нэрэтэй номуудые уншагшадта үгөөгүй. Тиражайнгаа талаар түсэбөө оройдоол 49 процент дүүргээ. Читын, Красноярскын, Алтайн ба Бурят-Монголой издательствонууд илангаяа муугаар хүдэлмэрилнэ.

Нютагай издательствонуудай гаргадаг номуудай шанарынь дээшэлһэн эрилтэнүүдэй хэмжээндэ олонхи ушарнуудта хүрэнэгүй. Идейно-политическэ талаараа муугаар бэшэгдэһэн, ехэ ехэ алдуунуудтай номууд үшоол үсөөнбэшэ гаргагдана. Заримдаа шухалабэшэ темэдэ бэшэгдээд, издательствода тушаан боложо ороһон рукописьнууд харалтайгаар хэблэгдэн гаргагдана. Зүгөөр мүнөө үеын тон шухала асуудалнуудта зорюулагдаһан, уншагшадые илангаяа ехээр һонирхуулдаг номуудые хэблэлгэ болошогүй ехээр үнжагайруулагдана. РСФСР-эй нютагай издательствонууд коммунизмын агууехэ барилганууд тухай оройдоол 10 брошюра энэ жэлдэ хэблэжэ гаргаа, тиихэдэ эдэ брошюрануудай хахадынь хуушан статьянуудһаа бүридэнхэй. Шанар муутай, заримдаа оройдоошье хэрэггүй номууд үшөөл үсөөн бэшэ хэблэгдэнэ. «Новаторнуудай алдар солые тойрон» гэжэ мүнөөдэр «Правдада» хэблэгдэһэн корреспонденци «Радянський письменник» гэһэн украинска издательствын хүдэлмэриин ехэхэн дутагдалнуудые элирүүлэн харуулна. Тус издательство хадаа үйлэдбэриин түрүүшүүл тухай шанаргүй муу ном хэблэжэ гаргаһан байна.

Нютагай издательствонуудай хүтэлбэриин ехэ дутагдалнуудай шалтагааниин юуб гэхэдэ, нэн түрүүн тэдэнэр номуудые зохёохо хэрэгтэ нютагайнгаа эрхим научна ба литературна хүсэнүүдые, специалистнуудые, промышленностиин ба хүдөө ажахын түрүүшүүлые һулаар хабаадуулна, мэргэжэлтэй авторнуудһаа бүридэһэн актив издательствонуудаа тойруулан байгуулхын хойноһоо хүсэд оролдоногүй. Рукопись бэлэдхэхэ хэрэгтэ ёһотойл халтурщигууд үсөөнбэшэ хабаадуулагдадаг. Зарим издательствонууд нютагай научна ба творческо организацинуудтай холбоогүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Рукописьнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ хүн зон багаар хабаадуулагдана.

Олон издательствонуудай хүтэлбэрилэгшэнэр перспективэгүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Литературые хэблэн гаргаха түсэбүүдээ хэдэн жэл урид табинагүй. Тиимэһээ удаан саг соо хүдэлмэрилхэ хэрэгтэй байһан рукописьнуудые бэлэдхэлгэ издательствонуудай хараада абтангүйгөөр, өөрөө бүтэхэдэ найдагдаад орхигдоно.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи полиграфическа промышленностиин, издательствонуудай ба ном худалдалгын главна Управлени болбол нютагай издательствонуудай муугаар хүдэлмэрилжэ байһанда нилээд гэмэтэй. Управлени хадаа нютагай издательска организацинуудтай үшөөл бага барисаатай байна, нютагуудтахи хэрэгүүдэй байдалые мэдэнэгүй, издательствонуудай хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээнүүдые саг соонь абанагүй.

Нютагай издательствонуудые хүтэлбэрилгын ехэхэн дутагдалнууд Росполиграфиздадай ажал-ябуулгын жэшээ дээрэ илангаяа тодоор харагдана. Росполиграфиздат болбол издательствонуудтаа олон тоото директивэнүүдые болон циркулярнуудые эльгээлгээр, тэдэнтэй нигта холбоогүйгөөр, формально-бюрократическа ёһоор хүтэлбэрилнэ.

Нютагай издательствонууд болбол номуудые хэблэлдэ бэлэдхэжэ гаргаха түсэбүүдээ дүүргэхэ, тэдэнэй шанарые хэлбэришэгүйгөөр һайжаруулхэ дүүрэн арга боломжотой юм. Эдэ арга боломжонуудаа шадамараар хэрэглэхэ, ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэдэ нютагай издательствонуудай үүргые улам дээшэлүүлхэ ябадал түйлаха зорилго табигдана. Советскэ уншагшын һонирходог мүнөө сагай эгээл шухала темэнүүдтэ бэшэһэн номууд түрүүшын ээлжээндэ хэблэгдэжэ гаргагдахаар, эдэ номуудай шанарынь дээшэлүүлэгдэһэн эрилтэнүүдые хангахаар хэрэгээ эмхидхэн, ябуулха шухала. Издательска хэрэгэй культурые дээшэлүүлхэ, оршуулгын, редактировалгын, полиграфическа гүйсэдхэлэй шанарые һайжаруулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаха ёһотой.

Советскэ интеллигенциин дундаһаа промышленностиин ба хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дундаһаа авторска үргэн эдэбхитэдые байгуулга, научна болон творческо организацинуудтай, советскэ зонтой нигта барисаа тогтоолго, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлгэ хадаа өөрынгөө хүдэлмэриие эрид һайжаруулха ябадал түйлахадань издательствонуудта туһалха байна.

Нютагай издательствонуудай хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэ республикануудай, хизаарнуудай болон областьнуудай газетэ, журналнууд ехэ үүргэ ээлхэ ёһотой. Газетэнүүд ба журналнууд хадаа издательствонуудай хүдэлмэридэ анхаралаа бүри ехээр табидаг болохо, өөрынгөө хуудаһануудта шэнэ номуудые рецензилхэ, литературада гараһан бүхы шухала юумэнүүдые дэмжэхэ, тэндэ байһан алдуу дутуунуудые ёһотойгоор, гүнзэгыгөөр шүүмжэлхэ зэргэтэй.

Издательска хэрэг болбол идеологическа хүдэлмэриин шухала участок мүн. Тиимэһээ партийна организацинууд нютагай издательствонуудай хүдэлмэридэ онсо анхаралаа хандуулжа байха ёһотой. Издательствонуудай хүдэлмэриин идейно-политическэ хэмжээе улам дээшэлүүлхын тулада тэдэниие үдэр бүри, бодото һайнаар хүтэлбэрилхэ, тэдэндэ туһаламжа үзүүлхэ шухала.

Советскэ арад зохёон байгуулхы амгалан ажал эрхилхэдээ айхабтар ехэ баатаршалга гарган, Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро угаа ехэ зоригжолтойгоор коммунистическэ общество байгуулжа байна. Коммунистическэ байгуулалтын замаар дабшажа ябаа манай ороной агууехэ түйлалтанууд тухай хөөрэжэ үгэдэг һайн һайн номуудые арад зондоо бүри олоор үгэхэ гэшэ издательствонуудай хүдэлмэрилэгшэдэй нангин уялга болоно.

(«Правдын» октябриин 21-нэй түрүү бэшэг).

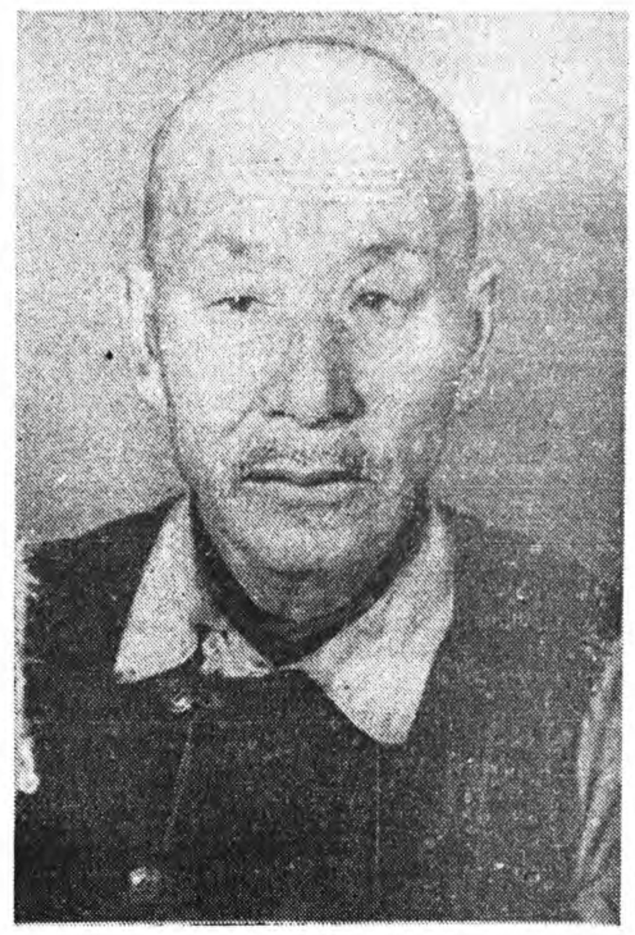
Эрхим хонишодой суглаанда хабаадагшад

Зэдын аймагай «Улаан Үшөөтэ» колхозой хонишон П. Идамжапова жэлһээ жэлдэ даалгабарита хонидоо һайнаар харадаг ба түлнүүдээ бүрин бүтэнөөр түлжүүлдэг байна.

Энэ жэлдэ нүхэр Идамжапова 97 эхэ хонидһоо 122 хурьга абажа түлжүүлээ. Мүнөө нүхэр Идамжапова 291 хони харууһалжа, үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхын тула тэмсэнэ.

З. Веснинагай фото.

Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой хонишон Б. Сахияев 8 жэл соо колхозойнгоо хони харууһалжа, нилээд ехэ дүй дуршэлтэй болоо. Нүхэр Сахияев 570 хонидые даадаг юм. Энэ жэл нүхэр Сахияев 246 эхэ хонидһоо 273 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ. Мүнөө жэлэй үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхын тула зунай сагта 700 центнер үбһэ бэлэдхэһэн байна. Мүн хонидойнгоо байра заһабарилжа бэлэн болгоо.

З. Веснинагай фото.

Агууехэ Октябриин 34-дэхи жэлэй ойн хүндэлэлдэ

Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон, промышленностиин ба транспортын стахановецууд үдэрһөө үдэртэ шэнэ шэнэ амжалтануудые түйлажа байна.

Вольско цементнигүүд коммунизмын агууехэ барилгануудай захилнуудые бэелүүлжэ байдаг юм. Эндэхи заводуудһаа Волго-Донской каналай барилга худар цемент үдэр һүнигүй эльгээгдэнэ. Нүхэр Бутягин гэгшын хүтэлбэрилдэг ашаалагшадай бригада «Полтава» гэжэ самоходно баржада цемент тээхэ зуураа, һаяхан 3 часай турша соо нэгэ хахадһаа үлүү халаанай нормонуудые дүүргэээ. Тиин суднонь «Большевик» гэжэ заволой причалһаа тогтоогдоһон болзорһоо урид гаража ошоо.

Верх-Исетскэ заводой (Свердловск) Иван Мансуровай хүтэлбэрилдэг булад хайлуулагшадай бригада халаанай турша соо хоёр дахин хайлуулга хэжэ, 29 тонно трансформаторна металл хайлуулхын орондо 44,5 тонно хайлуулһан байна. Энэ хадаа залуу металлургиин шэнэ рекорд мүн болоно. 20 тонныи электро-пеэшэндэ хүдэлмэрилдэг коллектив 10 һарынгаа түсэб болзорһоонь урид дүүргээ.

Тираспольско Майн 1-нэй нэрэмжэтэ консервын заводой коллектив жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэжэ, үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 8 миллион банка консервэ үлүү ехые үйлэдбэрилэн гаргаһан байна.

(ТАСС).

Эвенкийскэ колхозуудай амжалта

Хойто-Байкалай аймагай Калининай нэрэмжэтэ, загаһа баридаг эвенкийскэ колхоз аймаг соогоо социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ, октябриин нэгэнэй байдалаар загаһа барилгаар сентябрь һарынгаа түсэб 310 процент, 3 кварталайнгаа түсэб 396 процент, жэлэйнгээ түсэб 188 процент дүүргээ. Мүн тэрэшэлэн «Омокто-иниунди» колхоз загаһа барилгаар сентябрь һарынгаа түсэб 174 процент дүүргээд, жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ ойротуулжа байна.

Загаһа барилгаар аймаг соогоо түрүүлжэ ябаһан Калининай нэрэмжэтэ «Омокто-иниунди» ба «Вторая пятилетка» колхозууд аймагай хүндэлэлэй доскада бэшэгдэнхэй.

И. Решетников.

Республикын аймагуудта таряа хурьалгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын 1951 оной октябриин 20-ной мэдээн

Аймагууд	Түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
Заиграйн	100,0
Кяхтын	100,0
Закаменай	99,8
Зэдын	99,4
Байкало-Кударын	99,4
Баргажанай	99,3
Кабанскын	99,2
Бичурын	98,2
Сэлэнгын	98,2
Хэжэнгын	98,1
Хориин	97,7
Прибайкальска	97,6
Тарбагатайн	97,1
Кударын	96,9
Түнхэнэй	96,9
Курумканай	96,2
Мухаршэбэрэй	95,9
Иволгын	95,6
Яруунын	95,0
Хойто Байкалай	92,9
Баунтын	67,7

Республикын аймагуудта орооһото культурануудай ба хартаабхын үрһэ хаалгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын 1951 оной октябриин 20-ной мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Ороохото культурын үрһэ хаалга	Хартаабхын үрһэ хаалга
Иволгын	62,1	43,3
Баргажанай	60,8	78,5
Заиграйн	60,4	37,5
Тарбагатайн	57,3	60,7
Прибайкальска	52,6	65,3
Зэдын	49,3	—
Мухаршэбэрэй	48,4	—
Бичурын	39,9	49,6
Кударын	37,6	65,1
Сэлэнгын	37,0	14,3
Байкало-Кударын	33,1	66,8
Кяхтын	29,7	—
Түнхэнэй	29,5	9,2
Закаменай	26,6	61,7
Кабанскын	26,5	100,0
Хориин	25,6	34,0
Ториин	25,1	35,9
Курумканай	24,7	19,7
Хэжэнгын	12,2	25,0
Яруунын	4,9	—

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

ХҮДӨӨГЭЙ МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ АМЖАЛТАНУУД

АРХАНГЕЛЬСКАЯ (Краснодарска хизаар). Социалистическэ Ажалай Герой, Малороссийско МТС-эй тракторист И. Бунеевэй бригада намарай тарилгые дүүргэһэн, намарай пар хахалалгын түсэбые агротехническэ эрхим болзорто дүүргэжэ, 11 тонно горючи алмаһан байна. Нүхэр Бунеевэй бригада Агууехэ Октябриин 34-дэхи жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан, «Путь к коммунизму» колхоздо үшөө 700 га газар элдүүрилжэ үгэхэ гэһэн нэмэлтэ уялга абанхай. Түрүүшын үдэр бригадын трактористнууд 60 гектар намарай пар хахалжа, нормоёо 125 процент дүүргээ.

☆ ☆ ☆

КОНДРОВО (Калужска область). Полотняно-заводской МТС-эй коллектив область соогоо эгээ түрүүлэн тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй түсэбые дүүргэһэн байна. Механизаторнуудынь мүн намарай тарилгые ба пар хахалалгые амжалтатайгаар дүүргээ. Намарай культуранууд хэрээһэлүүлэгдэн ба нарин рядна аргаар, таригдажа, тарилгын түсэб хоёр дахинһаа үлүүгээр дүүргэгдээ. Мүнөө МТС намарай пар хахалалгые дүүргэжэ байна.

Техникые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаһанай ашаар МТС болбол ехэ амжалта түйлаа. 9 һарын турша соо гектар бүхэниие элдүүрилгын өөрын үнэнь түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо 4 түхэригөөр химдаруулагдаһан байна.

Хүдөөгэй шэнэ гидроэлектростанцинууд

Шэнээр баригдаһан хүдөөгэй гидроэлектростанцинууд үдэр бүри ашаглалгада оруулагдана. 9 һарын туршада ороной элдэб районуудта 258 гидроэлектростанци ба нютагай түлишэ дээрэ хүдэлмэрилдэг 140 тепловой электростанцинууд баригдаһан байна. Томодхогдоһон 780 колхозууд электрификацилагдаа.

Кировскэ областьдо илангаяа ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ, тэндэхи колхознигууд 24 гидроэлектростанци бариһан байна. Энэ жэлдэ Украинада, Краснодарска хизаарта, Орловско ба Рязанска областьнуудта олон тосхонууд электрификацилагдаа. Рязанска областиин Рыбновско райондо, Краснодарска хизаарай Курганинска районд, Ставропольско хизаарай Зеленчугска районд ба бусад районуудта үргэлжын электрификацилга бэелүүлэгдээ. Олон колхозуудта фермэнүүдые уһаар хангалга, үнеэ һаалга, тэжээл буйлуулга, орооһо сохилго ба сэбэрлэлгэ электроэнергиин хүсөөр хэгдэдэг болоо.

Тогтоһон заншалай ёһоор жэл бүри, Агууехэ Октябриин һайндэр хэдэн зуугаад колхозно шэнэ тосхонууд электричествын гэрэлээр ялардаг байна. Агууехэ һайндэрөөр Кировскэ областьдо 400 киловатт хүсэтэй Пушминскэ ГЭС, Казахстандахи Чуйска канал дээрэ 1480 киловатт хүсэтэй Георгиевскэ ГЭС ашаглалгада оруулагдахань.

Армянска ССР-эй колхозуудай 80 процентнь электрификацилагданхай. Ойрын хоёр жэлэй туршада эндэхи колхозно бүхы тосхонууд электричествотэй болохо байна.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 34-дэхи жэлэй ойн үдэр хүрэтэр колхозно тосхонуудта 150-һаа дээшэ электростанцинууд ашаглалгада оруулагдаха байна.

Паровозно машинистнуудай мүрысөөн

МИНСК. Белоруссиин түмэр замуудай хэдэн зуугаад машинистнууд Октябрьска революциин 34-дэхи жэлэй ойн хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсанхай. Минск, Орша, Осиповичи, Калинковичи станцинуудай паровознигууд ашаа шэрэлгын үные химдаруулхын түлөө мүрысэнэ.

Машинист нүхэр Мирончик гэгшэ эб найрамдалай стахановска рейс хэһэн байна. Энэ машинистын Калинковичи станцида хүрэжэ ерэхэдэнь, ябахаар бэлэдхэгдэһэн хоёр поезднууд эндэ зогсожо байба. Тиихэдэнь стахановец-машинист тэрэ хоёр составые өөрынгөө паровоздо залгуулаад, саашаа ябаһан байгаа. Тэрэ хадаа хүрэхэ газартаа болзорһоо 40 минута урид ерэжэ, 1700 килограмм түлишэ арбилһан байна.

32 һАРЫН НОРМО ДҮҮРГЭБЭ

ДРУЖКОВКА. (Сталинска область). Ворошиловай нэрэмжэтэ Торецкэ заводой машина бүтээгшэд 9 һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргээд, Октябриин һүндэр хүрэтэр оронойнгоо нүүрһэшэдтэ 20 машина ба механизмуудые түсэбһөө гадуур үгэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Заводой хэдэн зуугаад стахановецууд хоёр жэлэй нормонуудые дүүргээ. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо түмэршэ дархан Дмитрий Игнатенко, формовщик Василий Гончаров, фрезеровщик Михаил Лисовский гэгшэд гуша-гушан һарын нормонуудые дүүргээ.

Заводой суута токарь Петр Семик гэгшэ Кировэй нэрэмжэтэ Горловско машина бүтээлгын заводой стахановец нүхэр Внуковтай мүрысэн, 32 һарынгаа даалгабариие дүүргэһэн байна.

Шэнэ сөөрэмүүд ба уһанай хаалтанууд

САРАТОВ. Поли хамгаалха модо тариха тухай түүхэтэ тогтоолой телилогдоһонһоо хойшо үнгэрһэн гурбан жэлэй турша соо Саратовско область сөөрэмүүдые ба уһанай хаалтануудые бариха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэн байна. Бүхы дээрээ 6925 гектар уһан талмайтай 1387 сөөрэмүүд, уһанай хаалтанууд баригдаһан, һэргээн бодхоогдоһон байха юм. Эндэ газар малтаха хүдэлмэриин 95 процентнь механизацилагданхай.

Алтайскэ хизаар. Алтайска зональна үрэ-жэмэсэй туршалтын станци Горно-алтайска ороно пункт Сибирьтэ сад таригын асуудалнуудые амжалтатай тодорхойлно, үрэ-жэмэсэй культурануудай шэнэ сортнуудые гаргана. Сталинска шангай лауреат М. А. Лисавенкын хүтэлбэри доро станцин мичуринецүүд виноградай шэнэ сортнуудые Алтайда тарихын тула бии болгоно. Тус станцида виноградай 40 гаран сорт туршагдажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: опорно пунктын виноградник.

ТАСС-эй фотохронико.

Байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха Сталинска түсэб бэелүүлэгдэжэ байна

Социализмһаа коммунизмда ороходо шухала хэрэглэлэй зүйлнүүдые элбэг ехэ болгохын түлөө советскэ арадай тэмсэлдэ хүрьһэнэй үрэжэл һайжаруулха, хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ, социалистическэ хүдөө ажахын ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ асуудалнууд ехэ һуури эзэлдэг. Эдэ асуудалнууд хадаа коммунизмын материально-техническэ база байгуулха ниитэ программын тон шухала хубинь мүн.

«СССР-эй европейскэ хубиин талын ба модото талын районуудта үндэр ба тогтууритай ургаса хангахын тулада поли хамгаалгын модонуудые тариха, травопольно севооборот нэбтэрүүлхэ, хаалта ба сөөрэмүүдые байгуулха түсэб тухай» 1948 оной октябрьда нүхэр Сталинай үүсхэлээр абтаһан ВКП(б)-гэй ЦК-гэй болон СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түүхэтэ тогтоол манай ороной хүдөө ажахын хүгжэлтэдэ шэнэ шата нээһэн байна. Социалистическэ полинуудай олон миллион ажалшад, бүхы советскэ арад үндэр культурын түлөө тэмсэлэй гүн ехэ энэ программые **байгаали шэнэдхэн хубилгаха Сталинска түсэб** гэжэ омог баяртайгаар нэрлэдэг юм.

Байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха түсэбэй абтаһанһаа хойшо үнгэрһэн 3 жэл соо колхозууд, совхозууд ба машинно-тракторна станцинууд, ороо̄һото, техническэ, тэжээлэй болон бусад, культурануудай, үндэр, тогтууритай ургаса абахын түлөө тэмсэжэ, ехэ илалтануудые туйлаа. Шэлэ хадануудаар ба томо томо гол мүрэнүүдэй эрьеэр гүрэнэй хамгаалгын ой модоной полосануудые хэхэ хүдэлмэри, мүн колхозууд болон совхозуудай полинууд дээрэ хамгаалгын модонуудые тариха хүдэлмэри манай Эхэ ороной тала дайдада тон үргэнөөр бэелүүлэгдэжэ байна. Жалга ганга бии болохо ба хүрьһэнэй бусад янзаар гэмтэхэ ушарнуудта эсэргүү тэмсэл эдэбхитэйгээр ябуулагдана. Хүрьһэ элдүүрилхэ научна аргануud амжалтатайгаар хэрэглэгдэнэ, намарай пар, культурна пар жэл ерэхэ бүри ехээр хахалагдадаг болоо. Уһалагдадаг газар тариалангые хүгжөөхэ ба селекционно үрһэ ургуулха хүдэлмэри дэлгэрүүлхэ хэмжээнүүд талын ба модото талын зонодо үргэнөөр бэелүүлэгдэнэ. Энэ хадаа мүнөө үедэ имагта ехэ удхашанартай.

Байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха түсэбэй бэелүүлэгдэжэ байһан ябадал советскэ биологическа ба хүдөө ажахын наукын үмэнэ хэдэ хэдэн ехэ асуудалнуудые табяа, советскэ эрдэмтэдэй творчествын шэнээр дэбжэһэн ябадал үүсхээ. Ороной элитэ научна ба һуралсалай газарнууд колхозуудта, совхозуудта, лесхозуудта, машинно-тракторна ба хамгаалалгын ой модоной станцинуудта шухала туһа хүргэнэ. Жэшээлхэдэ, СССР-эй наукануудай Академиин, Ломоносовой нэрэмжэтэ гүрэнэй московско университедэй биолого-хүрьһэнэй факультедэй, Тимирязевай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын Академиин эмхи зургаануудай коллективүүд гүрэнэй хамгаалгын ой модоной полосануудай хүрьһэнэй климатическа ба модо ургаха условинуудые шэнжэлһэн байна.

Ургамалнуудай вид дотор организмуудай хоорондо тэмсэл болодоггүй тухай ба вид хоорондын харилсаанууд тухай материалистическэ биологиин теоретическэ заабарие хүгжөөхэ зуураа, академик Т. Д. Лысенко хамгаалгын модоной полосануудые колхозууд болон совхозуудай полинууд дээрэ тариха гнездовой арга дурадхаһан байна. Энэ арга болбол элдэб түрэлэй ой модонуудые, бэн түрүүн дуб модо ургуулха эрхим һайн услови хангана гэжэ хэдэн олон научна эмхи зургаануудай, мүн тэрэшэлэн талын ба модото талын зоны түрүү колхозуудай болон совхозуудай дүй дүршэл харуулна.

Үшөө 1949 ондо Одесса шадархи селекционно-генетическэ Бүхэсоюзна институдай ба научна бусад эмхи зургаануудай полинуудта, «Аскания Нова» гэжэ ажахыда, Краснодарска хизаар, Курска областиин ба бусад колхозууд болон совхозуудта дубые гнездовой аргаар тариха туршалга хэгдэһэн байна.

Эдэ туршалгануудай харуулһан ёһоор, элдэб түрэлэй ой модонуудые гнездовой аргаар тарилга залуу тарималнуудые тэрэнэй хорото дайсанһаа — талын ногоолиг ургамалнуудһаа айхагүй нилээд тэсэбэритэй болгодог ба талын хуурай һалхинһаа тэдэниие хамгаалдаг байна. Энээнһээ гадна, тус арга болбол ажалые хүнгэдхэдэг — саженецүүдые питомнигуудта ургуулха ябадал хэрэггүй болгодог, гнездовой тарилгын хойноһоо харууһалха бүхы хүдэлмэри механизировалэгдэдэг. Хоер жэл соо гнездовой аргаар 500 мянга шахуу гектар газарта дуб модон таригдаһан байна. Полевой ба тэжээлэй ногоо тарилгын зүб севооборотнуудые нэбтэрүүлхэ ба ашаглаха ябадал байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха түсэбэй шухала звенонь болоно. Полевой ногоо тарилгые хүгжөөлгэ хадаа үрэ һайнтай хүрьһэ байгуулха, ургажа байгаа малажалда тэжээлэй бата бэхи база хангаха хүсэтэ зэбсэг болоно. Илангаяа урда талын ба модото талын районуудта үбһэ ногооной болоод олон жэлэй ногоонуудай багаар ургадаг ябадал энэ хэрэгтэ гол түлэб һаад ушаруулна. Иимэ районуудта мичуринска агробиологическа наука люцернэ, эспарцета ба залаата ногоонуудые сэбэр пар дээрэ зунай үедэ тарихыень дурадхаһан байна. Энэ хадаа нилээд һайн үрэ дүн харуулаа.

Байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха түсэбэй ёһоор, уһалагдадаг газартаряалангай али болохоор хүгжөөгдэхэ ябадал хараалагдана. Энээнтэй зохилдон, Союзай европейскэ хубиин талын ба модото талын районуудта нютагай уһа... нуудые тогтоохо, хаалта ба сөөрэмүүдые үргэнөөр байгуулна. Эдэнэй ашаар олон арбаад мянган гектар шэниисэ, сахарна свёкло ба бусад культуранууд уһалагдана.

Коммунизмын агууехэ барилгануудые—Волга дээрэ Куйбышевска ба Сталинградска гидроэлектростанцинуудые, Днепр дээрэ Каховско электростанциие, Волго-Донской судоходно, Главна Туркменскэ, Урда-Украинска ба Хойто-Крымскэ каналнуудые барилга ба эдэнэй база дээрэ уһалалгын болон уһажуулгын хүсэ ехэтэ системэнүүдые байгуулга хадаа уларилай ямаршье гэнтын ушаралнуудһаа огто айхагүй, ашаг ехэтэ газартаряалан ба малажал тон үргэн хэмжээтэйгээр эмхидхэхэ хүн түрэлтэнэй түүхэдэ үзэгдөөгүй ехэ перспективэнүүдые нээһэн байна.

Климатическа шэрүүн условитой үргэн ехэ территоринууд Ленин—Сталинай партиин дура зоригоор тон богонихон болзор соо сэсэглиг гоё районууд болон хубилха, шэниисэ, хлопок, сахарна свёкло, рис болон бусад культурануудые, нарин ба нарибтар нооһо, һү, мяха ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые үйлэдбэрилхэ хүсэ ехэтэ база болохо байна.

Мичуринска агробиологическа наука болбол үтэгжүүлгэ хэрэглэлгын теори ба практикада олон шэнэ юумэнүүдые нэмэжэ оруулһан байха юм. Минеральна үтэгжүүлгын аша үрые хоёр-гурба дахин ехэ болгодог арганууд мүнөө үедэ олдожо, үйлэдбэриин условинуудта үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоһон байна. Тусхайлбал гранулированна янзаар үтэгжүүлгэ хэдэг ябадал тухай эндэ хэлэгдэнэ. Органо-минеральна гранулированна үтэгжүүлгые хэрэглэхэдэ илангаяа ехэ аша үрэтэй байна.

Түсэбтэ социалистическэ ажахын эрхилэгдэжэ байгаа условинуудта хүрьһэнэй шанар һайжаруулха, үндэр ба тогтууритай ургаса абаха асуудалнууд нигэжэ шиидхэгдэжэ байна.

Капитализмын үедэ газартаряалангай байдал тад ондоо юм. Хүдөө ажахые эмхи гуримгүйгөөр, арьяатан ёһоор эрхилдэг дээрэһээнь капиталай оронуудта үрэжэлтэй һайн газарнууд үрэжэлгүй сүл гоби болошодог. США-гэй газартаряалан энэ талаар эгээл характернэ жэшээ боложо үгэнэ. США-да хүрьһые зэрлиг ёһоор муудуулан һандаргадаг ба газартаряалангые эмхи гуримгүйгөөр эрхилдэг дээрэһээ уһа һалхинһаа боложо хүрьһэнэй нураха, гэмтэхэ ябадал тэндэ тон олон үзэгдэдэг.

Амита байгаали тухай советскэ наука хадаа творческо наука мүн, тэрээндэ алибүхы догматизм харша юм. «Наука болбол фетишүүдые мэдэрдэггүй ушарһаа, хосоржо байһан, хуушарһан юумэндэ гар хүрэхэһөө айдаггүй ба дүй дүршэлэй, практикын голосто анхаралтайгаар хандадаг дээрэһээ наука гэжэ нэрлэгдэдэг юм», — гэһэн нүхэр Сталинай заабариие советскэ наука өөрынгөө туг гэжэ тоолодог байна. Колхозно-совхозно газартаряалангай условинуудта агрономическа наукын гол шухала баримтанууд хүгжэжэ, практикаар, полинуудай үндэр ургасын новаторнууд-мастернуудай гайхамшагта дүй дүршэлөөр баяжуулагдажа байна.

Байгаалиие шэнэдхэн хубилгаха агууехэ сталинска түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэлдээ колхозуудай, совхозуудай, лесхозуудай, машинно-тракторна ба хамгаалгын модонуудай станцинуудай туйлалтануудые үргэнөөр саг ургэлжэ нэбтэрүүлхэ ябадал эмхидхэлгэ хадаа социалистическэ газартаряалангай ашатуһаа ажалай бүтээсые дээшэлүүлгын угаа ехэ резервнүүдые элсүүлхэ арга олгохо, хэрэглэлэй зүйлнүүдые элбэг дэлбэгээр байгуулха хэрэгтэ, коммунизмын материально-техническэ база байгуулха хэрэгтэ шухала арга болохо байна.

Академик С. Демидов.

Ставропольско хизаар. Либкнехтовскэ районой Сталинай нэрэмжэтэ томодхогдоһон колхоздо модоной питомник байгуулагдаба, тэрээн соо миллион шахуу элдэб модон таригдана. Залуу модонууд колхозно полинуудта абаашагдан һуулгагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гарһаа) лесомелиоративна звеногой бригадир А. М. Охрименко, агротехник Н. Т. Лысенко ба колхозой түрүүлэгшэ Г. С. Голуб гэгшэд модоной питомнигто таригдаһан модонуудые хаража байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Саянтынхидһаа жэшээ абагты

Иволгын аймагай Саянтын МТС-эй механизаторнууд мүнөө жэлэй полевой хүдэлмэринүүдые амжалтатайгаар түгэсхөөд, тракторнууд болон хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгын намар-үбэлэй сезониие эхилхээ байна. МТС-эй мастерскойнууд һайнаар түхеэрэгдэһэн ба дулаалагдаһан байха юм Мүнөө жэлдэ Саянтын МТС электростанци, паровой машина, кран, генератор, электробалта, дизельнэ тракторнуудай түлишын аппаратурые тааруулха стенд гэхэ мэтэ түхеэрэлтэнүүд болон приборнуудые абаһан байна. Эдэнь механигууд Мельник ба Брянский гэгшэдэй хүтэлбэреэр тодхогдожо байна.

Үнгэрэгшэ 1950 ондо МТС-эй мастерской соо токарна 3 станок хүдэлмэрилһэн байгаа һаа, мүнөө жэлдэ дүрбэ хүдэлмэрилхэ юм. Тэрэшэлэн үрэмдэлгын 2, фрезернэ 2 станок хүдэлгэгдэхэ байна. Тиихэдэ заһагдаһан моторнуудай хүсэн, тэрэшэлэн горючи гаргашалгынь хэмжээн тусхай приборнуудаар шалгагдажа байха юм.

МТС-эй механизаторнууд болон заһабарилагшадай дунда культурно-ниитын хүдэлмэри муу бэшээр ябуулагдана. Номуудаар элбэг библиотекэ бии. Холын колхозуудһаа ерэһэн механизаторнууд ба заһабарилагшадай хамтын байра заһагдажа дүүргэгдэхэ ойротоо. Эдэ бүгэдэ хадаа тракторнууд болон хүдөө ажахын машинануудые заһабарилгын намар-үбэлэй сезониие амжалтатайгаар үнгэргэжэ, 1952 оной полевой хүдэлмэринүүдые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаха арга боломжо Саянтын МТС-эй механизаторнуудта олгохо байна.

В. Мункуев.

Заһабарилгада бэлэн

Сухын МТС болбол Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэ эмхидхэгдэһэн шэнэ МТС-үүдэй нэгэн болоно. Тиимэһээ мэнэ һая болотор трактор болон машинануудые заһабарилха түхеэрэлтэнүүдээр хүсэд хангагдаагүй байһан тула машинно-тракторна паркынгаа заһабарилгые хододоо хожомдуулдаг байгаа. 1951 оной зун республикын хүдөө ажахын Министерство болбол тус МТС-ые дизельнэ электростанци, тракторна болон комбайнова моторнуудые шалгажа үзэхэ стенд, мүн шухала приборнууд болон түхеэрэлтэнүүдээр хангаһан байна.

Эдэ бүхы түхеэрэлтэнүүд МТС-эй цехүүдтэ мүнөө бүрин тодхогдоо. Тэдэ түхеэрэлтэнүүд болон приборнуудые дүүрэнээр ашаглажа, машинно-тракторна паркаяа эрхим шанартайгаар заһабарилхын тула МТС-эй ахалагша механик нүхэр Митапов, МТМ-е даагша нүхэр Эрдынеев гэгшэд эмхидхэлэй хүдэлмэри хэжэ байна. МТС-эй механизаторнууд тракторнууд болон хүдөө ажахынгаа машинануудые һайн шанартайгаар заһабарилжа, тракторна хүдэлмэриин 1952 оной сезониие хэзээ хэзээнэйхиһээ һайнаар үнгэргэхөөр зоригжонхой.

Д. Дашиев.

Сельсоведүүдэй мүрысөөнэй дүн

Ажалшадай депутадуудай Баргажанай аймагай Соведэй гүйсэдком 1951 оной III квартал соо аймагай сельскэ ба сомоной Соведүүдэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй дүн хаража үзэбэ. Тиигээд Субинска сельскэ Соведые (түрүүлэгшэнь Н. Кокорин) мүрысөөндэ илаба гэжэ мэдэрээ.

Энэ сельсоведэй колхозууд адууһан ажалые хүгжөөхэ түсэбөө 101,2 процент дүүргээ. Малай бэлшээри һайнаар эмхидхэһэн, малай үбэлжэлгэдэ һайнаар бэлэдхэһэн байна. Тэрэшэлэн хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ тушаалгаар болзорһоо урид тоосоһон байха юм.

Сельсоведэй һургуули һуралсалай шэнэ жэлые бэлэдхэл түгэлдэрөөр угтаа. Уншалгынгаа байшангые үбэлдэ һайнаар бэлдээ. Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд һайнаар хүдэлмэрилнэ. Агитаторнуудынь колхознигуудай дунда хөөрэлдөө ходо үнгэргэдэг, газетэ уншадаг байна.

Саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэри һайжаруулагдаа. Һара бүхэндэ Соведэй сесси үнгэргэгдэжэ, тэндэ үйлэдбэриин асуудалнууд хэлсэгдэнэ. Мүн Соведэй шиидхэбэриие дүүргэлгэдэ хиналта хэгдэдэг байна.

Ц. Цыдыпов.

Францийн Правительстводо Советскэ Правительствын эльгээһэн ното

Энэ оной сентябриин 26-да Франциин Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр г-н Шуман Баруун Германиие ремилитаризацилхын тула Франциин Правительствын ябуулжа байгаа политика тушаа СССР-эй Правительствын 1951 оной сентябриин 11-нэй ногодо харюу болоһон Французска Правительствын нотые саг зуура эрхилхэ Этигэмжэтэ В. И. Авиловта дамжуулан үгөө.

Баруун Германиие ремилитаризацилхын тула бэелүүлжэ байһан хэмжээ-ябуулгануудынь «автономно немецкэ сэрэгэй хүсэ шадал һэргээн бодхоолгодо һаад» хэхэ хэбэртэйгээр, ямаршье тодорхой баримтануудгүйгөөр, тус ното соогоо харуулха гэжэ Франциин Правительство һэдэнэ. Гиихэ зуураа, Франциин Правительство болбол Европодо тэрэнэй бэелүүлжэ байгаа хэмжээ-ябуулганууд өөрыгөө хамгаалгын удха шэнжэтэй хэбэртэйгээр баталхые һэдэнэ, Французска Правительствын ябуулжа байгаа политика 1944 оной декабриин 10-най франко-советскэ договороор абаһан уялганuудта зүришэжэ байһые арсана.

«Шуманай түсэб» үнэндөө Баруун Германиин сэрэгэй промышленностиие һэргээн бодхоохо түсэб бэшэ, харин европейскэ гүрэнүүдэй экономическа амгалан нэгэдэлгэдэ туһалха зорилготой байһан хэбэртэйгээр, мэдээжэ бүхы баримтануудта зүришэн, энэ ното соогоо Франциин Правительство батална.

Франциин Правительство хадаа гитлеровскэ Германиин зүгһөө хэгдэһэн дайнай ябуулгануудые уридшалан болоулхын тула 1939 ондо хэмжээ абаа һэмди гэжэ этигүүлхые ното соогоо һэдэнэ, тиихэтээ хамта Германи тушаа тэрэ үедэ Советскэ Правительствын ябуулжа байһан политика тухай хардаһан баталамжануудаа дабтана.

Октябриин 19-дэ Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр А. Я. Вышинский Франциин Хэрэгүүдые саг зуура эрхилхэ Этигэмжэтэ г-н Брионвалъ гэгшэтэй уулзаһан ба СССР-эй Правительствын харюугай иимэ ното тэрээндэ барюулһан байна гэбэл:

Франциин Правительствын энэ оной сентябриин 25-най нотогой дашарамдуулан, ССР Союзай Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерство иигэжэ мэдүүлхэ зэргэтэй байна:

Франциин Правительство США-гэй ба Великобританиин Правительствонуудтай хамтадаа Баруун Германиие ремилитаризацилха, Аденауэрэй реваншистска правительствотай сэрэгэй союз баталха политика ябуулна гэжэ эдэ баримтануудай үнэншэмөөр тодоруулбашье, Французска Правительство хадаа Советскэ Правительствын сентябриин 11-нэй ного соо хэлэгдэһэн тэдэ баримтануудые ното соогоо хооһон үгөөр арсаха гэжэ һэдэнэ. Энэнь һүүлэй үеын событинуудаар гэршэлэгдэнэ.

Жэшээлхэдэ, Атлантическа блогой Соведэй сессиин дүнгүүд тухай сентябриин 20-до толилогдоһон коммюникеһээ харахада, Французска Правительство тус сесси дээрэ США-гэй Правительствотай ба бусад правительствонуудтай хамтадаа сэрэгэй хэдэ хэдэн асуудалнууд тушаа, тэрэ тоодо гитлеровскэ генералнуудаар баруун германска армиие толгойлуулан, тэрэниие энэ блогой зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ оруулха тухай асуудалаар шиидхэбэринүүдые гаргалсаһан байна. Тиимэһээ, «европейскэ арми» гэдэгые бии болголготой холбоотой хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлжэ байгаашань өөрыгөө хамгаалгын удха шэнжэтэй хэбэртэйгээр Франциин Правительствын ното соо хэлэгдэһэн баталамжанууд сүм худал ба ниитын һанал бодолые худхуулха зорилготой байна. Баруун Германиие агрессивнэ Атлантическа блогто оруулалга тиимэл түрэлэй хэмжээ-ябуулгануудай тоодо хамаадаха болоно, тэрэнь «автономно немецкэ сэрэгэй хүсэ шадал һэргээн бодхоолгодо һаад» хэхэ ябадал мүн гэжэ ухаансаргүйгөөр тайлбарилагдана.

«Шуманай түсэб» гэдэгынь сэрэгэй бэшэ, харин эб найрамдалда дуратай зорилгонуудые табиһан хэбэртэйгээр Франциин Правительствын дурдалгануудынь огто үндэһэгүй байна. Баруун Германида сэрэгэй хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ хэрэгтэ «Шуманай түсэбэй» шухала удхашанартайе мэдэрһэн Франциин, США-гэй ба Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөнэй дүнгүүд тухай энэ оной сентябриин 14-нэй Декларациияар тус түсэбэй сэрэгэй удха шэнжэнь мүн лэ тодоруулагдана гэжэ зааха хэрэгтэй.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээхэнэ англо-французска зонхилхы бүлэг нюурнуудай баримталһан политикань дайнай ябуулганuудые гитлеровскэ Германиин эхилхэ арга боломжо хүнгэдхэһэн юм, энэ баримтые Франциин Правительство ното соогоо арсахые һэдэнэ, тэдэ 1938 ондо гитлеровскэ түүдэй Французска Правительствын хэһэн мюнхенскэ үгсөөн лэ дэлхэйн хоёрдохи дайнай болохые түргэдхэһэнинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Германитай Франциин дайлалдаһан тус дайнай үе хадаа «жэгтэй дайн» гэжэ французска арадай зүбөөр шоглон нэрлэһэн үе байһан юм, ушарынь, французска командовани юушье хээгүй, харин Даладье-Рейноной правительство сэрэгэй промышленностьна хүгжөөлгэдэнь, СССР-тэ доботолхы тула түбэггүйгөөр бэлэдхэхэдэнь фашистска Германида һаад хэхэгүйн тула шухала бүхы хэмжээ абаһан байгаа гэжэ мүн лэ мэдээжэ. Тэрэ үедэ французска генеральна штаб Советскэ Союзай эсэргүү дай хэхэдэнь Финляндида сэрэгэй туһаламжа үзүүлхэ түсэбүүдые зохёожо байгаа, тиихэдэ генералнууд де Голль ба Вейган гэгшэд Ленинградта ба Кавказда доботолхо гүсэбүүдые зохёожо байгаа гэжэ мүн лэ мэдээжэ.

1939 оной октябрьда СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын хэлэһэн үгэ тухай французска Правительствын ното соо тон буруугаар дурдагдаһан тушаа хэлэхэ болоо һаа, энэнь «1939—1941 онуудай нацистско-советскэ харилсаанууд» гэжэ американска сборник соо толилогдоһон мэтын хардалгануудһаа юугээршье илгарнагүй, тэрэнэй худал удха шэнжэнь тэрэ үедэ бүрин элишэлэгдэһэн юм.

Баруун Германиин агрессивнэ хүсэнүүдтэй сэрэгэй союз хэхые оролдожо байгаа Франциин Правительствын мүнөөнэй политикын аюулта хойшолонгууд тухай, мүн тиимэ политика Потсдамска хэлсээндэ, 1944 оной декабриин 10-най франко-советскэ договороор абаһан уялгануудта таарахагүй гэһэн мэдүүлгээ баталаад, тоохёолдоһон байдалай түлөө бүхы харюусалга Франциин Правительствода тохоглохо гэжэ дахин мэдүүлхые Советскэ Правительство шухалада тооло̄но».

Ленинградска авиамоделистын ехэ туйлалта

СССР-эй В. П. Чкаловай нэрэмжэтэ Центральна аэроклубай авиационно спортивна комисси болбол Ленинградска заводой слесарь-комсомолец В. Симоновэй туйлалтые бүхэсоюзна шэнэ рекорд гэжэ баталба.

«Летающее крыло» гэжэ түхэлэй гидросамолёдой моделиие нүхэр Симонов механическа двигательтэйгээр ухаалан бүтээһэн байна. Тэрэнь соһортойгоор гүхэрэлэн ниидэхэ зуураа, 1000 метртэ часай 86,7 километр хурдаар ниидэһэн байна.

Ленинградска авиамоделистын туйлалта хадаа иимэ классай модельнүүдэй ниидэлгээн дэлхэйн шэнэ рекорд мүн болоно.

Земснаряд бүтээгшэдэй илалта

РОСТОВ-НА-ДОНУ. «Красный Дон» гэжэ заводой хүдэлмэришэд ба мэргэжэлтэд Дон дээрэхи агууехэ барилгын хүндэтэ захилые бэелүүлэн, газар үрэбхин малтадаг «300—40» гэһэн түхэлэй хүсэ ехэтэ снарядые хабсаржа дүүргэбэ. Энэ хадаа земснаряд бүтээгшэдэй энэ жэлдэ бүтээһэн дүрбэдэхи тусхай судно болоно.

Шэнэ земснаряд хадаа уһанда табигдаһан ба Дон дээгүүр шэнэгдэн Цимлянска гидроузелда абаашагдаха байна.

Судно бүтээгшэд Агуехэ Октябриин 34-дэхи ойн хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа бэелүүлэн, табадахи земснарядаа болзорһоонь урид бүтээхэ гэжэ шиидэбэ.

Табан жэлэй түсэбые хоёр жэл соо дүүргэхэбди

...риин аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Бадановтай хөөрэлдөөн

...нишодой республиканска зүб...лдэ хабаадагша, Хоринин ай...ай Үдын сомоной Кировэй нэ...жэтэ колхозой правлениин ту...рэгшэ Мижитдоржи Баданов ...ай корреспондентдэ иигэжэ ...ээбэ:

—Манай колхозой гэшүүд ...51—1955 онуудай туршада ...хозуудай хонин ажал хүгжөө...ба хониной ноохо ехээр бэлэд...э хэмжээнүүд тухай» БМАССР-Министрнүүдэй Соведэй ба ...П(б)-гэй обкомой тогтоолые ...а ехэ баяртайгаар угтаа. Кол...нигуудай материальна ажана ...иглэн байдалые улам һайжа...дха, колхозуудай ниитын ажа...е улам саашань бэхижүүлхын ...өө парти, правительствын, нүхэр ...линай анхарал оролдолгын гэр...мүн гэжэ тус тогтоолые бидэ...э ойлгообди.

...анай колхоз 1951 оной эсэс ...тэр малажал хүгжөөхэ гур... жэлэй түсэбэй ёһоор 4 мянга ...толгой хонитой болохо ёһотой ...гаа. Энэ түсэбөө бидэнэр үшөө ...ин 1 хүрэтэр дүүргэжэ, 5025 ...ой хонитой болообди. Тиигэ... хони үсхэбэрилхэ гүрэнэй ту...е 107 процент дүүргэһэн бай...ди. Тэрэшэлэн манай колхоз ...идэ ноохо тушааха түсэбөө ...2 процент дүүргэнхэй. Гүрэндэ ...центнер ноохо тушааһанайнгаа ...өө манай колхоз 60 мянган ту...иг олзо доход оруулаа. Гадна, ...0 тухэригэй нэмэлтэ шан аба... байнабди. Тэрэшэлэн ноохо ...эр тушаажа, гүрэндэ тушааг...а 200 центнер фуражна та...гаа даруулаабди.

...онин ажал хүгжөөхэ табанжэ... түсэбэй ёһоор хонидойнгоо ...е хоёр дахинаар олошоруулха ...набди. Тэрээнние дүүргээд ...адаа манай колхоз ашаг шэмэ ...эй 9700 толгой хонитой боло... тэдээнһээ жэл бүри 300 цент... нарин, нарибтар ба шэрүүбтэр ...о хайшалха байна. Урмашуул... хэмжээнүүдэй тогтоогдоһоной ...эр гүрэндэ тушаагдаһан ноохо... түлөө колхозоймнай олзо до... 6—7 дахинаар дээшэлхэ.

Энэ зорилгоёо дүүргэхэ бүхы ...а боломжотойбди. Колхозой ...влениин ба партийна организа...и анхарал оролдолгын ашаар ...эл ехэтэй хонишод манайда ...шороо. Хонишод Цыбикмит ...маева, Жибзема Лодоева, Мы...ма Бадмаева болон бусад хо...ойнгоо тооё олошоруулха ба ...г шэмыень дээшэлүүлхэ та...р жэл бүри үндэр показатель...нуудые туйлана. Мүнөө жэлдэ эдэ хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 115—120 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлһэн байха юм. Манай колхоз сабшалангай ба бэлшээриин нилээд үргэн талмайтай. Сабшалангай-мелиоративна хүдэлмэри һайнаар дүүргээд байхадаа бидэнэр бүхы малаа элбэг тэжээлээр ба һайн бэлшээреэр бүрин хангаха байнабди. Хонидойнгоо үүлтэрые эрид һайжаруулхын тула һайн үүлтэрэй 25-һаа үсөөн бэшэ хусануудые, 100-һаа үсөөн бэшэ эхэ хонидые худалдан абахабди. Мүнөө жэлдэ алтайска меринос үүлтэрэй 5 хуса асараад, октябриин 20-һоо эхилжэ, 700-һаа үсөөн бэшэ хонидые искусственнаар ороондо оруулхабди. Хонидойнгоо үүлтэр һайжаруулхын түлөө зоригтойгоор ажаллажа, табан жэлэй эсэстэ 900-һаа үсөөн бэшэ нарин ба нарибтар ноохотой хонитой болохобди.

Үнгэрэгшэ сентябрь һара соо манай хүршэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд хонин ажал хүгжөөхэ табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэе гэһэн патриотическа уряалтайгаар республикын бүхы колхознигуудта хандаһан байгаа. Манай колхозой гэшүүд ба хонин ажалай хүдэлмэрилэгшэд энэ үнэтэ үүсхэлые нэгэн дуугаар дэмжэжэ, хонин ажал хүгжөөхэ табанжэлэйнгээ түсэб хоёр жэл соо гэхэ гү, Бурят-Монголой АССР-эй 30 жэлэй ойн үдэр—1953 оной июлиин 1 болотор дүүргэхэ уялга өөһэдынгөө хамтын суглаан дээрэ абаа.

Манай колхозой партийна организаци малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхые уряалһан ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой нээмэл бэшэгтэй колхознигуудаа танилсуулһан байна. Энэ бэшэгтэ харюу болгон, малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй үедэ манай колхознигууд ажалай шэнэ дэбжэлтэтэйгээр, эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна. Ойрын үдэрнүүдтэ малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэрие бүрин дүүргэжэ, ниитынгээ адуу малые садхалан, дулаан үбэлжэлгөөр дүүрэн хангаха байнабди.

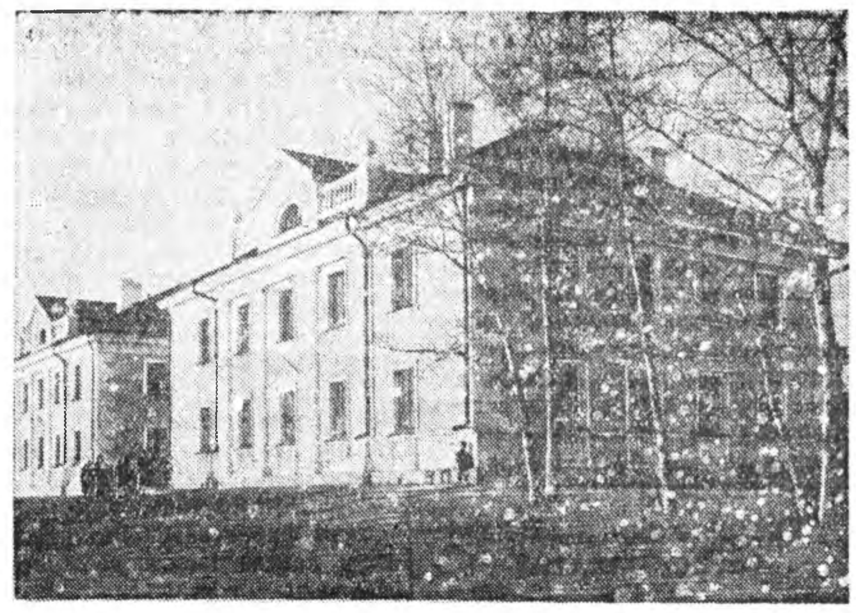
Хонин ажал хүгжөөхэ табанжэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө, гүрэндөө эрхим шанартай ноохо үгэдэг болохын түлөө, мүнөө жэлэй малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар, гарзагүйгөөр үнгэргэхын түлөө манай артелиин гэшүүд улам эдэбхитэйгээр ажаллажа байна.

БАРИЛГЫН ТҮРҮҮ БРИГАДА

...оринин аймагай Каландарашви...и нэрэмжэтэ колхозой барил... бригадынхид бригадир нүхэр ...отовой хүтэлбэреэр нилээд ехэ ...лмэри хээ. Колхозно ниитын... малнуудые дулаан ба типовой ...раар хангахын тула тус бригада май һараһаа эхилжэ хүдэлмэрилөө. Тиигэжэ 100 үнеэнэй, 300 хурьганай ба 500 шубуунай байха типовой байрануудые һайн шанартайгаар барижа, ашаглалгада оруулһан байна.

А. Семёнов.

Түмэрзамшадта шэнэ гэрнүүд баригдана

Улан-Удын түмэрзамшадай поселогто жэл бүхэндэ шэнэ шэнэ гэрнүүд баригдажа, тус посёлок улам бүри үргэдэнэ. Транспортнигууд шэнэ, уужам ба һаруул байрануудта ороно.

Посёлогой Международная улицада олон шэнэ барилганууд бэдхоогдоно. Тэрэ улицада энээнэй урда жэлнүүдтэ һургуулиин дүрбэн дабхар байшан, баниин 2 дабхар шулуун байшан баригдаа. Нёдондо жэл энэ улицада 16—16 байратай 2 гэр баригдаһан байха юм.

Мүн тэндэ мүнөө жэл 8—8 байратай хоёр байшан баригдажа, һаяхан ашаглалгада оруулагдаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: энэ жэлдэ баригдаһан байрын гэрнүүд.

Л. Крыловой фото.

„Бурят-Монголой үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр

„Хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг библиотекэ"

Иимэ гаршагтай статья манай газетын сентябриин 30-най номерто толилогдоһон юм.

Статья соо Закаменай аймагай культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһаг ажалшадай культурна эрилтэдэ анхаралаа багаар хандуулна, мүн аймцентрын ба нүүдэл библиотекэнүүд муугаар хүдэлмэрилнэ гэжэ хэлэгдэһэн байгаа.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ Управлениин начальнигай орлогшо нүхэр Стужинай мэдээсэһэнэй ёһоор, статья соо дурсагдаһан баримтанууд бултадаа зүб байжа, заагдаһан дутагдалнуудые усадхаха хэмжээ абтаа.

Закаменай аймагай библиотекэнүүдтэ бодото туһаламжа үзүүлхын тула Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын абонементнэ таһагые даагша нүхэр Лоханина эльгээгдээ. Гадна, республиканска библиотекын абонементнэ таһагай хүдэлмэрилэгшэд аймагай библиотекые, мүн нүүдэл библиотекэнүүдые шефтээ абаһан байна.

Сельпогой хүдэлмэрие һайжаруулха хэмжээ абтаба

Бичурын аймцентртэхи сельпогой хангалтагүй хүдэлмэри тухай статья манай газетын августын 18-най номерто толилогдоһон байгаа.

Статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд шалгалтаар тодороо. Бичурын аймсоведэй гүйсэдком өөрынгөө заседани дээрэ тус сельпогой түрүүлэгшэ нүхэр Петровой тоосоое шагнажа, сельпогой хүдэлмэрие һайжаруулха талаар дэлгэрэнгы шиидхэбэри абаһан байна.

Мүн аймпотребсоюзай хүдэлмэриин зарим дутагдалнуудые усадхаха талаар правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Гурулевто заагдаа.

„Айкомой зүгһөө анхарал табихаар болоо"

Манай газетын августын 29-нэй номерто иимэ гаршагтайгаар толилогдоһон статья соо Курумканай аймагай Дыренэй сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комсомольско эхин организациин хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилдэг тухай хэлэгдэһэн байгаа.

Манай редакцида ВКП(б)-гэй айкомой секретарь нүхэр Раднаевай мэдээсэһэнэй ёһоор, статья соо дурсагдаһан баримтанууд шалгалтаар тодороо. ВЛКСМ-эй айкомой бюро тус комсомольско организациин секретарь нүхэр Бодоуловай тоосоое шагнаад, энэ организациин хүдэлмэрие эрид һайжаруулхын тула зохихо хэмжээнүүдые абаһан байна.

Фельетон

Зэргсороо ошоһон Василий Васильевич

Василий Васильевич баатарай маягтайгаар батаар алхалжа, кабинедтээ орошобо. Стол дээрэнь обогор саарһан удаанай хэбтэнэ. Тэдэнние онгиргохоо залхуураад, тэрэ энэ юумэ хараашалжа һуутарнь Баргажанай аймагай колхозуудай эдэлжэ байгаа газарай карта нюдэндэнь дайралдашаба. Тэрэ карта дээрэ томо жэжэ зурлаанууд олон Намаг шабар хатааха, сабшалан тарялан уһалха гэһэн канава һубагууд болохо удхатай тэдэ зурлаануудые хэдэн жэлэй саада тээ Василий Васильевич өөрөө зураһан байгаа. Теэд олонхинь тэрэ гэһээр мартагдаһан байба.

Үдэр хоногууд ошожол байна.

Баргажанай, Курумканай аймагуудай газар уһалуурин системын тусхай управлени бии болобо Василий Васильевич бага бэшээр баярлаба «Ахалагша инженер» гээд алдаршахада аятай байнгүй яахаб!

Хүнгэн жороо тэргэдээ хүлэг хоёр мори зэргэшэһэн, ууртайшаг улаан шарайтай, урданайхиһаа ехэ тушаалтай Василий Васильевич өөрынгөө гэрэй газаа мүнөө хүрэжэ ерээд, моридоо зогсообо. Урдаһаань Коротаев гэжэ нэрэтэй нэгэ хүн элжэгэн жороо ябадалаар угтан ерэбэ.

— Марго басагамни хүдөө гараһань. Мориень тэргэлжэ үг!—гэжэ урдаһаань Василий Васильевич хашамал хоолойгоор захиржархиба. Коротаев хоёр хүл дээрэ һуушан алдаад, Марго басаганай мори тэргэлхээ яаран, дары түргэн далда оробо.

Василий Васильевичын басаган Марго аймагай хүдөө ажахын таһагай зоотехник юм. Энэ басагаяа Василий Васильевич үлүү ехээр эрхэлүүлдэг гэжэ баргажанайхид хэлсэдэг. Үнгэрхэдөө уһалууриин управлениинхидэй салин хүлһэнэй ведомость соо тэрэнэйнгээ нэрэ бэшэһэн юм (һонирхоһон хүн 1950 оной август һарын ведомость харагты). Эрхэхэн Марго эндэ тэндэ ябахадаа эдижэ амтархаха конфетынгээ мүнгые иимэ бэлэхэнээр олодог юм ха. Ондоошье хүнүүдые Василий Васильевич хараан ссоһоо гаргадаггүй байна. Жэшээлхэдэ, хүдөө ажахын таһагай секретарь-машинистка Ларионова уһалууриин управлениидэ ямаршье хабаагүй аад лэ, ведомость соо нэрэнь бэшэгдэнхэй. Нэрлэгдэгшэ управлениин хүдэлмэришэ Михаил Зарубин хадаа Василий Васильевичта нилээд дүтэ хүн болонхой. Гэр шадарайнь барилгада хэрэгтэй элдэб модонуудые Зарубин мииитээр шэрэдэг, энэ тэрэ ажал хүдэлмэриень хэдэг юм.

Үдэр хоногууд ошожол байна.

Василий Васильевич управлениингээ начальнигай уялгые дүүргэгшэ болоо Аймагууд соогуураа аян замда мүнөө урданайхиһаа оло дахин ябадаг. Элэ бүгэдэдэ элдэб гаргашануудай ехээр хэгдэхэ болоһониинь мэдээжэ. Аванс абаһанай отчет тоосоонуудые Василий Васильевич табижал байдаг.

Нэгэтэ табиһан (октябрь, 1950 он) тоосоонойнь зүбтэй байһанда аймагай хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр Максимов һэжэглэһэн байгаа Теэд, тэрэ тоосоониинь республикын хүдөө ажахын Министерствын уһанай ажахын Управлениин начальник нүхэр Козловой папка соо орошоһон байха юм. Тэрэ буруугаар табигдаһан тоосоон мүнөөшье болотор бусаагдаагүй.

Василий Васильевич Саканпевай энэ мэтын хэранхы хэрэгүүд ойрын сагта сүм элирүүлэгдэхэ бээз гэжэ найданабди.

Т Адамантов.
Д. Гунзынов.

Радиоузелнууд хүдэлмэрилхээ болишоо

Хэжэнгын аймагай колхозуудай радиоузелнууд үнинһөө хойшо хүдэлмэрилхээ болишоо. Мүнөө үедэ колхозно 15 узелнуудһаа миил 2—3-ниинь хүдэлмэрилнэ. Жэшээнь Молотовой, Ворошиловай, Сталинай, Тельманэй, «Коминтерн», Кировэй нэрэмжэтэ колхозуудай радиоузелнууд питанигүй дээрэһээ үнинэй хүдэлнэгүй. Теэд аймпотребсоюзай магазинда 50 шахуу хэһэг батарейнүүд байжа байха юм. Зүгөөр, олохон колхозуудай түрүүлэгшэнэр мүнгэгүйбди гээд энээнние худалдажа абадаггүй, колхозойнгоо радиоузелые хүдэлмэрилүүлхэ гэжэ огто оролдодоггүй байна.

Маленковой нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Черных болбол аккумуляторгүй дээрэпээ радиоузелнай хүдэлмэрилнэгүй гэжэ шалтаг баридаг аад, харин аймагай хэлхээ холбооной конторһоо аккумулятор худалдажа абаха боломсоороо, мүнгэгүйбди гээд арсажархёо

Колхозуудай радиоузелнуудта хүдэлмэрилхын тулада Улан-Удэ городто 2—3 һарын курса дүүргэһэн хүнүүд зарим колхозуудта бии. Теэд тэдэнние ондоо хүдэлмэридэ томилжорхиһон байха юм. Жэшээнь, Чесаньн сомоной Сталинай ба Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудта тиимэ ушарнууд болоһон байна.

Тэрэшэлэн олохон колхозуудай полевой станууд болон фермэнүүд дээрэ «Родина» гэжэ радиоприемнигууд бии аад, мүн питанигүй дээрэһээ хүдэлмэрилнэгүй. Хүдөөгэй олохон клубуудай ба уншалгын байшангуудай радиоприемнагууд баһал иимэ байна.

Аймагай радиоузелай начальник нүхэр Мунконов энээн тушаа эрид хэмжээнүүдые абаха зэргэтэй.

Б Шаралдаев.

Коммунизмын агууехэ барилганууд дээрэ

Дон мүрэн плотина соогуур урдаба

...урданһаа иимэ байгаа: ба... эрьедэхи Цимлянска ста... хажуугаар, жэмэсгэ садуу... бүрхөөгдэһэн һуурин тосхо...дай хажуугаар Дон мүрэн ...м мэлмэрэн урдадаг бэлэй. ...газарнуудта Дон дээгүүр нии... гараһан зэрлиг нугаһадай да...раа агаар хаха зураханъ дуул...г — шэмээгүй тунгалаг бай... юм. Заримдаа мүрэн соогуур ...оход тамаран гарадаг, тиихэ... шанга ба утаар татаһан ...н дуулдадаг һэн. Пароходой ...рэмсээр — дахин намдуу ...хан боложо, эрье шадарай ...н таляанда уһанай долгилон ...дахань дуулдадаг байгаа.

...эдэхи газарнууд мүнөө таниг...р бэшэ болоо. Цимлянска ...ица ба дутэ шадарайнь һуу...д ондоо тээ урилагдаа. Дон ...у тээшээ хотирон, шэнэ һа... урдаба Моторнуудай абяан, ...ой алхануудай сохихонь ...һунигүй дуулдана. Котлован ...азар малтадаг, тэндэнь бетон ...ег, түмэр арматура бодхоо... байба. Энээ жэнрэй механиг... эхилээд. Цимлянска гидро...й барилгын начальник нүхэр ...банов хүрэтэрее — булгадаа ...малталга, бетон дэбдилгэ ...лхэхын тула шармайн орол... байгаа Барилга дээрэ һүү...үедэ сүүдхэ бүри 250 мянган ...метр хүрэтэр газар малтадаг, ...нган кубометр хүрэтэр бе... дэбдилэг байба Гидро...ническэ барилгануудые иимэ түргэн темптэйгээр бодхоолго дэлхэйн практикада үшөө үзэгдөөгүй юм.

Цимлянска гидроузелай барилгашад уһа эюулдэг түмэрбетон плотина (хаалта) соогуур Донние урадхуулан гаргалгатай холбоотой бүхы хүдэлмэрине сентябрьда дүүргэхэбди гэжэ нүхэр Сталинда үгэеэ үгэһэн байгаа бшуу. Агуу ехэ вождьдо үгэһэн үгэеэ барилгашад нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ. Олон мянган барилгашад бүхы даалгабаринуудаа баатарлигаар дүүргэбэ. Электросварщигууд Худяков, Власюк ба Симак, шофер Зубков, земснарядуудай начальнигууд Михайлов ба Башкатов, инженернүүд Даниленко ба Трегубов — мүрысөөнэй хэдэн олон шэнэ ударидагшад ба бэлигтэй эмхидхэлшэд агууехэ барилга дээрэ урган гараа!

Котлован соо моторнуудай абяан одоол замхаба. Бүхы рисбермэ — бетоноор хушагдаһан тон ехэ талмай барилгын үлэгдэлнүүдһээ сэбэрлэгдэбэ, складуудай, конторонуудай, командна пунктнуудай саг зуурын байранууд задалагдажа абаашагдаба. Долги намхаруулдаг, саһан шэнги сагаан хана эстакадые зүбшан, наранда яларан харагдана. Плотина соогуур Доной уһанай түрүүшынхеэ гарахые нюдөөрөө хараха гэжэ хүсэһэн хэдэн зуугаад хүн котлованай эрьенүүд дээрэ барилгын арматурануудай дунда зогсоно. Портальна кран тусхай хаалгые аалиханаар үргэжэ нээхэдэнь, плотинын нүхөөр уһан шааяса урдан оробо. Бүхы дэлхэйдэ эб найрамдалай һүлдэнь болоһон сагаан гулабхаанууд нэгэн доро шахуу өөдөө ниидэн гарана. Үүлэгүй сэлмэг огторгойдо гаража, амгалан үеын агууехэ барилга дээгүүр хэдэ дахин эрьеһэнэйгээ һүүлээр, большевигүүдэй дура зоригто мэдэгдэн номгон Доной урдаһан зүг тээшэ шуумайн ошоно. Хэдэн час үнгэрөөд байхада котлованай һуурида ехэ гэгшын нуур тогтожо, тэрээн соогуур онгосонууд тамарна.

— Би бүхы наһая соогоо Дон шадар ажаһуугааб,—гэжэ Ворошиловай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүн, үбгэн хасаг нүхэр Лобачев хөөрэнэ, — теэд иимэ гайхамшаг юумэ хараагүйб. Манай хизаар нютаг үльгэр домог соохидол адли түргэнөөр хубилна. Гандан хатадаг газарнууд удангүй үрэжэл ехэтэй болложо, колхознигууднай үшөө һэйн, үшөө баян байдалтай болохсл.

Иигэжэ Доной бүхы колхозно таряашадай хүсэл эрмэлзэлгые үбгэн хасаг Лобачев мэдүүлээ. Цимлянска гү, али Пролетарска станица ошоод үзыг, Сальска районой колхозуудта хүрөөд үзыт —тэндэ газарые халууч һалхинай ямар ехээр хатаадаг, галдадаг байһан тухай уһан тухай хасагуудай ямараар һанаата боложо ябаһан тухай хөөрөөнүүдые хаа хагнагүй дуулахалта. Гэбэшье, газарнай удахагүй уһалагдаха, — гэжэ тэрэ лары нэгэн хэлэхэ байха. Эгээ иимэһээ, Доной гандалаг районуудай хэдэн зуун колхознигууд барилгашадай һайндэртэ ерэһэн байжа болоо. Эдэнэр уһа оруулхын урдахана котлован соо болоһон митинг дээрэ байлсаһан, Доной һабаяа урилхыень хараһан, мүрэнэй баруун эрье дээрэ гаража, бутова шулуу уһа руу алхахые хараһан байна.

Барилгашад эдэ үдэрнүүдтэ илангаяа наринаар, эмхитэйгээр хүдэлмэрилөө. Доной уһые котлован руу оруулаад, тэрэниие котлованһаа хуушан һаба руунь урадхуулхын тула Кумшак ба Ново-Соленовско поселогой хоорондохи зурууд газарые аажамаар һэтэлжэ эхилээ. Эндэ экскаваторнууд ба бульдозёрчууд хүдэлгэгдэжэ, хэдэн час соо тэрэ зурууд газар һэтэлэгдэн, Доной шэнэ һабын оёор болоо.

Дон уһаяа мүнөө хоёр һабаар: хуушан ба шэнэ һабаар урадхаба. Шэнэ һабань газар обоолжо хэгдэһэн хаалтаһаа, багсаахада, хахад километр дээгүүр эхилэнхэй. Тэндэһээ уһа эюулхэ түмэр-бетонно плотина руу ошоһон каналаар уһан урлажа, хаалтын оёорой нүхэнүүд соогуур ороод, ондоо—гаргаха каналаар урдажа хуушан һабадаа дахин шудхарна. Доной шэнэ һабань асари ехэ тахад сахариг шэнгеэр хотиронхой юм.

Шэнэ һабын малтаглажа бэлэн болоһон хойно барилгашад хуушан һабыень хүсэд хаажа захалаа. Үнгэрэгшэ хабар тэндэ тон бэрхэтэй ба харюусалгатай хүдэлмэри хэгдэһэн байна. Водолазууд Белокур, Макеев ба бусад анха түрүүн мүрэнэй оёорые шэнжэлһэн, һабыень сэбэрлэһэн, оёоройнь газарые барилгада зорюулан бэлэдхэһэн байгаа. Удаалуулан хаалтын шэглэл ба тэрэниие бариха метод тодорхойлогдоһоной һүүлээр, мүрэнэй оёорто мянга үлүүтэй кубометр жэжэ шулуун дэбдигдээ. Тиигээд уһан доогуур ябадаг скрепёрнууд катернуудаар жудхэгдэн, мүрэн соо адхагдаһан шулууе жэгдэлнэ. Дониие хүндэлэн гараһан шулуун хаалга тиимэ жэжэ шулуун дэбисхэр дээрэ хэгдээ. Эрьеын тон захада уһанайнь гарахын тула 70—80 метр үргэнтэй забһар орхигдоһон байна. Шулуугаар хабшагдаһан номгон Дон хадаһаа эхитэй түргэн мүрэн шэнгеэр бурьялан, хөөһэтэн урдана.

Доной шэнэ һабаараа урдахадань мүрэниие сүм хаахын тулада тэрэ забһар дээгүүр саг зуурын хүүргэ табиһан байха юм Хааха сагынь болоо. Баруун эрьедэ шулуу ашаһан хүсэ ехэтэ хэдэн арбаад машина жэрылдэн зогсоо. Комсомолец Юрий Аягут түрүүшын машиные хүүргэ дээрэ гаргаба. Энэ вайдабариин түлөө Юрий хизааргүй ехээр баясаа. Тэрэнэй һүүлээр комсомолец Иван Бондарев, коммунист Павел Зубков ба бусад шофёрнууд машинануудаараа хүүргэ дээрэ гаража, хэдэн арбаад ба зуугаад тонно бутова шулуун уһа руу таһалгаргүй увана. Дон мүрэн уурлан хөөһэтэнэ, долгилон салгидана.

Мүрэнэй хаагдаагүй хубиие 60 часай туршада бүтүүлхэ гэжэ барилгашад түрүүшээр багсаадаг байба Хожомынь 40 час соо. 24 час соо гэһэн шэнэ болзорнууд тогтоогдоо. Энэ харюусалгатай зорилго үнэндөө 8 час 50 минута соо шиидхэгдээ. Иигэжэ мүрэнэй һабые шулуугаар бүглэһэн дары, хүсэтэ 6 земснарядууд шулуун хаалта дээрэ элһэ шорой адхажа шэгээнэ Мүнөө үндэр элһэн шэбээ Дониие хүндэлэн гарахай. Иигэжэ ородой агууехэ мүрэнэй һабань хэтэдээ урилуулагдаба.

Дон дээрэ туйлаһан ажалай амжалтань Цимлянска гидроузелай барилгашадые шэнэ габьяада зоригжуулна. Агууехэ табан гүрэнэй хоорондо Эб найрамдалай Пакт баталуулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табихадаа, Цимлянска гидроузелай барилгые болзорһоонь урид дүүргэхэбди гэжэ барилгашад үгэеэ үгөө. Мүнөө уһа эюулхэ плотинын бетонно хүдэлмэри эршэмтэйгээр хэгдэнэ, шлюзуудэйнь нэгые хабсаралга, портын тухеэрэлгэ эхилээ, мүн дэлхэй дээрэ эгээн ехэ, шоройн хаалтые шэгээхэ хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэхэ байна. Барилгашад гидротехническэ гол тухеэрэлгэнүүдые үбэлэй хүйтэнэй болохын урда тээ дүүргэхэ гэжэ яараная.

Хабартаа Дон шадар дайлай тогтохо, станицануудай хүн зоной хүсэдэг байһан уһан колхозно полинууд дээрэ бялтаран гараханъ Энэмнай советскэ бүхы хүнүүдэй һайндэр болохол. Нүхэр Сталинда, һайн даа! Бэелүүлэгдэһэн хүсэлэй түлөө, һайн даа! — бүхы колхозно Донһоо, һайн даа —гэжэ энэ баярай үдэр үбгэн хасаг Лобачев хэлэхэ байха.

М. Ященко.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Итали тухайда дай үүдхэгшэдэй түсэбүүд

Сентябриин эсэстэ США-гэй, Великобританиин ба Франциин правительствонууд Италитай баталагдаһан эбэй договорые дахин хаража үзэхэ тухай асуудалаар Советскэ правительствода деклараци дамжуулан үгөө. Договорые дахин хаража үзэлгэ хадаа «сүлөөтэ нацануудай хоорондохи хани харилсаае тэгшээр хүгжөөхын» тула хэгдэхэ хэбэртэйгээр деклараци соонь заагдана. Баруунай гурбан гүрэнэй правительствонууд Италиие ООН-до абаха гэжэ ехээр оролдодог хэбэртэйгээр харуулхые һэдэнэ, тиин ООН-до энэ ороной ороходонь Советскэ Союз һаад хэһэн хэбэртэйгэр шал худалаар баталан хэлэдэг байна.

США-гэй, Великобританиин ба Франциин правительствонуудта үгэһэн харюу нотонууд соогоо, Советскэ Правительство тус декларацида тодорхой харюу үгэһэн ба Италитай баталагдаһан эбэй договор дахин хаража үзэхэ гэһэн эрилтын ямар зорилготой байһые угаа тодоор харуулаа.

«Үнэндөө тэрэнь,—гэжэ советскэ нотонууд хэлэнэ, — ондоо оронуудай хани харилсаае хүгжөөхын тулада бэшэ, харин агрессивнэ Атлантическа блогой интересүүдтэ Италиие хэрэглэхын тулада, Италиин зэбсэгтэ хүсэнүүд тушаа эбэй договороор тогтоогдоһон хизаарлалтануудые тэрэнэй түлөө болюулхын тулада хэгдэжэ байна гэжэ баримтанууд харуулна».

1949 ондо, агрессивнэ Хойто-атлантическа блогто ороходоо Итали эбэй договорто таарахагүй уялга бэелээ даажа абаһан байгаа. Саашадаа итальянска правительство США-гэй, Великобританиин ба Франциин агрессивнэ зорилгонуудта оронойнгоо хүнүүдые ба материальна ресурснуудые хэрэглэжэ, сэрэгэй бэлэдхэлэй үргэн программа бэелүүлжэ эхилһэн байна.

Италиие ремилитаризацилгын бүрин хэгдэжэ байһаниинь мүнөө хэндэшье нюуса бэшэ. Вашингтоной заабаринуудые дагажа, итальянска правительство эбэй договорые эбдэн, сэрэгэй шэнэ бүридэлгэнүүдые байгуулна, аэродромуудай ба уһан-сэрэгэй базануудай тоо олошоруулна, өөрынгөө промышленностиие сэрэгэй замда оруулна. Италиин территори дээрэ американска сэрэгүүд байралаа, Хойто-атлантическа блогой тусхай зононуудай командалагшадай штабууд байралаа. Тиимэһээ, англо-американска империалистнууд ба итальянска реакци Италиин территориие ба итальянска арадые Атлантическа блогой агрессивнэ зорилгонуудта хэрэглэхээр бэлэдхэхын тулада бүхы юумэ хэнэ.

Һаяхан депутадуудай палатада үгэ хэлэхэ зуураа, Итальянска компартиин генеральна секретариин орлогшо Луиджи Лонг хадаа Италиин бюджедүүд «США-гэй гүрэнэй департаментын ба генеральна штабай эрилтээр хэгдэнэ» гэжэ тэмдэглэһэн байна. Обороной министерствын үнгэрһэн жэлэй бюджет парламентаар баталагдаһанайнгаа һүүлээр, американска булимтарагшадай эрилтээр 30 процент ехэ болгогдоо, сэрэгэй бодото һомололгонуудынь урдада түсэблэһэн мүнгые 190 миллиард лирээр үлүүлнэ.

Итальянска правительство сэрэгэй албанай хугасаае 15—18 һара хүрэтэр, мүн 700 мянган хүнтэй армитай байхын тулада саашадаа хоёр жэл хүрэтэр утадхаха гэжэ түсэблэбэ.

Италитай баталагдаһан эбэй договорые дахин хаража үзэхэ гэһэн баруунай гурбан гүрэнэй правительствонуудай һанаашалганууд үнэндөө ямар удхатай байһыень эдэ баримтанууд тодорхойгоор харуулна.

Американо-английска империалистнууд Италиие ремилитаризацилха, мүн фашизацилха гэжэ ехээр оролдоно. Энээнтэй дашарамдуулан, Италиин юстициин министр, христианска демократ Дзоли гэгшын һая хэлэһэн үгые һануулха хэрэгтэй. Тэрэ хадаа һүүлэй үедэ Итали дотор фашистска 40 гэмтэдтэ амнисти хэгдээ, 305 гэмтэд сүлөөдэ гаргагдаа гэжэ мэдүүлһэн байгаа.

Италитай баталагдаһан эбэй договорые дахин хаража үзэлгэ хадаа эб найрамдалай хэрэгтэ хохидол ушаруулха, Италиие шэнэ дай бэлэдхэлгын плацдарм болгохо ёһогүй гэжэ Советскэ правительство мэдүүлбэ. «Тиимэһээ, эб найрамдал сахилгын ба бэхижүүлгын интересүүдые хүтэлбэри болгон, Советскэ правительство хадаа Италитай баталһан эбэй договор дахин хаража үзэлгэ, агрессивнэ Хойто-атлантическа блогһоо Италиин гараад байгаа һаань, гадаадын гүрэнүүдэй сэрэгэй базанууд ба зэбсэгтэ хүсэнүүдые өөрынгөө территори дээрэ байлгахагүй һаань, тусхайта хизаарлалтануудые болюулха ябадал зүбшөөржэ болохо тухайдаа мэдүүлнэ».

Советскэ Союзай энэ бодото демократическа хараа бодолынь итальянска ажалшадай зүгһөө, арадуудай хоорондохи демократическа хани харилсаае ба эб найрамдалые үнэтэйдэ бододог бүхы хүнүүдэй зүгһөө халуунаар дэмжэгдэнэ.

Францидахи кантональна һунгалтанууд

Октябриин 14-тэ Франциин департаментнуудай генеральна советүүдтэ һунгалтанууд болоҗо дүүрэә. Һунгалтанууд хоёр тураар болобо, ушарынь октябриин 7-до болоһон нэгэдэхи турта 1600 кантонуудай (районуудай) 700 кантонуудһаа дэбжүүлэгдэһэн кандидадууд диилэнхы олонхи голос абаагүй.

Франциин коммунистическэ партяар толгойлогдоһон республиканска ба антифашистска союз эгээн олон голосуудые — бүхы голосуудай 23,8 процентые абаһан байна.

Абаһан голосуудайнгаа тоогоор түрүү һуурида байбашье, коммунистнууд ойролоол 36 мандат абаа, тиихэдэ тон үсөөн голос абаһан социалистнууд — 119 мандат, «дулдыдангибэшэ нюурнууд» — 308, радикалнууд —223 мандат гэхэ мэтээр абаһан байна. Һунгуулиин системээр зүбшөөрэгдэдэг антидемократическа мэхэ гохын аашануудай гаргагдаһан, һунгагшадай дура хүсэлые тоодо абаагүй байһан ушарһаа, һууринууд иимээр хубаарилагдаһан байна.

Хархис партинууд хадаа демократическа хүсэнүүдэй илалта тохёолдуулхагүйн тулада, хоорондоо элдэб үгэсөө хэбэ. Жэшээлхэдэ, де Голлиин парти социалистнуудай ба буржуазна бусад партинуудай түлөөлэгшэдэй туһада зорюулан, кандидадуудаа болюулһан байна, тиихэдэ баруунай социалистнууд деголлевецуудта тиимэл туһаламжа үзүүлээ.

Хархис этэгээдүүд хоёрдохи турта ехээр найдаһан байгаа. Компартида эсэргүү «единэ фронт» байгуулан, республиканска ба антифашистска союзай кандидадуудые түрихын тулада бүхы хэмжээнүүдые тэдэнэр абаа. Хархис партинуудай мэхэ гохын аашануудые гаргаһан болобошье, коммунистнууд шэнэ ехэ илалта туйлаа. Нэгэдэхи турта байһандал адляар тэдэнэр ондоо партинуудһаа олон голос абаһан байна. Генеральна советүүдтэ 42 коммунист шэнээр һунгагдаа. Бүхыдөө коммунистнууд 78 мандат —1949 оной һунгалтануудай болоходо абаһанһаа 41 мандат олые абаһан байна. Эб найрамдалай ба Франциин бэеэ дааха байдалай түлөө тэмсэхые уряалһан компартиин программые дэмжэхээр бэлэн байнабди гэжэ һунгалтануудай урда тээ мэдүүлһэн 18 социалистнууд ба радикалнууд генеральна советүүдтэ һунгагдаа.

Антикоммунистическэ фронт байгуулха талаар илангаяа ехэ эдэбхи гаргаһан баруунай социалистнууд, 1949 оной һунгалтануудтай сасуулхада, юрэнхы дээрээ 139 һууриһа гээбэ.

Һунгалтанууд хадаа коммунистическэ партиие тойрон французска ажалшадай улам нигтаар жагсажа байһые тодорхойгоор харуулаа. Компарти хадаа Францииe милитаризацилгада эсэргүү ба американска империалистнуудай бузар түсэбүүдэй мэдэлдэ ороноо оруулха ябадалда эсэргүү эрид шууд тэмсэдэг, эб найрамдалай, эрхэ сүлөөгэй, бэеэ дааха байдалай ба социальна прогрессэй түлөө тэмсэдэг гансахан парти мүн. Коммунистнуудта үгтэһэн олон миллион голосууд хадаа дэлхэйн шэнэ дай бэлэдхэхэ гэмтэ политика ябуулжа байгаа Франциин зонхилхы бүлэг нюурнуудта шэнэ сохилто болоно.

Грецидэ полицейскэ террор хэгдэнэ

Демокрадуудта ба патриодуудта эсэргүү шэрүүн шанга террор американска заабаряар Греци дотор хэгдэжэ байна. Сэрэгэй онсо трибуналнууд хадаа эсэргүүсэлгын хүдэлөөндэ хабаадагшадта, терророй политика ба американска булимтаралга тушаа дурагүйтэгшэдтэ, политическэ үзэл бодолоо орхихые арсаһан олон арбаад ба олон зуугаад хүнүүдтэ приговорнуудые гаргана.

«Сүлөөтэ Греци» гэжэ радиостанциин мэдээсэһэнэй ёһоор, парламентска һунгалтануудай һүүлээр нэгэ һарын турша дотор Венизелосой правительство сүүдэй 16 процесс хэжэ, демократическа үзэлтэй 750 гражданинуудые сүүдлээ. Мүнөө Афиныда греческэ 35 патриодуудые, тэрэ тоодо греческэ морягуудай профсоюзай секретарь Антониос Амбателосой эхэ — 73 наһатай Асмина Амбателосые сүүдлэжэ байна Тэдэнэй нэгэн тушааһье тодорхой гэмнэлгэ хэгдээгүй. Мүрдэгшэд хадаа гэмнэгдэгшэдэй «хэлэһэн үгэнүүдые» өөһэдөө зохёожо, гараа табяа гэжэ процесс дээрэ тодорсо.

Политическэ хэрэгээр түрмэдэ хаагдаһан бүлэг хүнүүд һаяхан греческэ арадта, ООН-до ба Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Советтэ бэшэг эльгээбэ. Корфу арал дээрэхи түрмэдэ полицейскэ засагаархидай зэрлиг муухайгаар аашалжа байһан тухай тэрэ бэшэг соонь хэлэгдэнэ. 550 гаран патриодууд, тэрэ тоодо саазалан алагдахаар сүүдлэгдэһэн 255 хүн тэндэ байна.

«Туһаламжа үзүүлхэ» хэбэртэйгээр Грецидэ американска империалистнуудай эшээлһэн сагһаа хойшо греческэ арадта тоо томшоггүй олон гасалан зоболон тохёолдобо. Американецууд Грециие өөрынгөө газар болгоо, ороной экономикые һандаргаа, хүн зониень үлэсхэлэн ба үгырэн хоорһолгодо хүргөө. Тэдэнэр оронэй эгээн хархис хүсэнүүдтэ түшэглэн, Грецидэ американска «демократиие» урилуулба, хүсэрхэлгын ба дарлалтын ёһо журамда, греческэ газар дээрэ американска булимтаралгада эсэргүү тэмсэһэн хүн бүхэниие зэрлиг терророор хэһээнэ.

Зэрлиг хэһээлтэ мүрдэлгын болоҗо байбашье, Грециин ажалшад түрмэдэ ба концлагерьнуудта зобоогдожо байһан 10 патриодуудые парламентда һунгаба. Тэдэнэй дунда — национальна герой, эсэргүүсэлгын хүдэлөөндэ хабаадаһан коммунист Манолос Глезос, ЭЛАС-эй партизанска армиин командир генерал Сарафис, хуулиһаа гадуур гэжэ соносхогдоһон аграрна партиин хүтэлбэрилэгшэ Костас Гаврилиадис ба бусад бии.

Өөрынгөө орон дотор фашистска гуримуудтай ба американска зонхилолготой эбсэхэ дурагүй греческэ патриодуудые хамгаалхын түлөө бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэн тэмсэнэ. Энээн тушаа Советскэ Союз элитэ схэ, һайн һайхан үүргэ дүүргэнэ, тэрэнэй түлөөлэгшэд Грецидэ террор зогсооходо тухай асуудалые ООН-эй заседанинууд дээрэ нэгэтэбэшэ табяа, греческэ арадай эрхэ сүлөө ба бэеэ дааха байдалай түлөө эрид шууд тэмсэһэн ба тэмсэжэ байна.

Д. Бочаров.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, октябриин 20 (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани октябриин 20-до иигэжэ мэдээсээбэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, дайсанай хатуу шанга добтолгонуудые гэдэргэнь сохёод, тэрэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролгонуудые ушаруулжа байна.

Центральна фронт дээрэ Арадай армиин частьнууд 100 гаран танкнуудаар, авиацяар ба артиллереэр дэмжэгдэһэн дайсанай 7 добтолгые гэдэргэнь сохёо.

Зүүн фронт дээрэ Янгуһаа хойгуур дайсан шанга добтолгонуудые хэжэ үргэлжэлөө. Арадай армиин частьнууд дайсанай бүхы добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохибо.

Үсэгэлдэр Арадай армиин частьнууд Цхо-До аралай оршондо дайсанай хоёр корабль шэнгээбэ.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба дайсанай самолёдуудые агнан буудагшад баруун эрье дээрэхи һуурин газарнуудые бомбодоһон дайсанай 3 самолёт унагааба.

ПХЕНЬЯН, октябриин 21. (ТАСС). Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани октябриин 21-дэ иигэжэ мэдээсэбэ:

Бүхы фронтнууд дээрэ корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай Арадай һайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, американо-английска интервентнүүдэй ба лисынмановска сэрэгүүдэй добтолгонуудые амжалтатайгаар гэдэргэнь сохёод, тэдэнэй хүнүүдтэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа байна.

Баруун ба центральна фронтнууд дээрэ Арадай армиин соединенинүүд түрүүшынгээ рубежнүүд дээрэ дайсанда эсэргүү шанга байлдаануудые хэнэ.

Зүүн фронт дээрэ Арадай армиин соединенинүүд Янгуһаа хойгуурхи райондо хамгаалалтын хатуу шанга байлдаануудые хэжэ, дайсанай добтолгонуудые гэдэргэнь бүрин сохижо, дайсанай 10 гаран танк үгы хэбэ.

Мүнөөдэр Арадай армиин зенитнэ частьнууд ба самолёдуудые агнан буудагшадай отрядууд дайсанай 4 самолёт унагаагаа, тэдэ самолёдууд Суньаниин, Сариворниин, Вонсанай районуудай ба Пхеньян шадарай амгалан хүн зониие зэрлиг муухайгаар бомбодоһон ба пулемёдоор буудаһан байгаа.

Кореядэ даб дээрэхи эблэрэлгэ тухай хэлсээнүүд тушаа

ПЕКИН, октябриин 20. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо иигэжэ дамжуулба:

Холбооной офицернүүдэй хоорондо туйлагдаһан хэлсээнтэй зохилдуулан, нейтральна зонын хэмжээн тушаа саг зуура зүблэрэгдэһэн асуудалнууд хэлсээ һэргээһэнэй һүүлээр болохо түрүүшын заседани дээрэ хоёр делегациин үзэмжэдэ иимээр табигдаха байна гэбэл:

1. Конференциин зоно — 1.000 ярд радиустай, Паньмыньчжониин районд конференциин болохо газарта центртэй сахариг түхэлэй район байха.

2. Кэсоной зоно — 3 миль радиустай сахариг түхэлэй район, тэрэнэй центрынь Кэсондохи харгынуудай уулзабари болохо.

3. Муньсаниин зоно — ООН-ой зэбсэгтэ хүсэнүүдэй делегациин байха байранууд, 3 миль радиустай сахариг түхэлэй район байха.

4. Харгы — Кэсоной, Паньмыньчжониин ба Муньсаниин хоорондохи харгы ба тэрэнэй хоёр талаар 200 метр үргэн зуруудууд байха.

ПЕКИН, октябриин 21. (ТАСС). Синьхуа агентствын корреспондент Кэсонһоо иигэжэ дамжуулаа:

Энэ үглөөнэй 10 часта хоёр талын холбооной офицернүүд делегацинуудай хэлсээ һэргээхэ тушаа асуудал зүбшэн хэлсэжэ үргэлжэлөө. Нейтральна зоно дээгүүр сэрэгэй самолёдуудай ниидэхые зүбшөөрхэ тухай нүгөө талын үндэһэгүй эрилтые үглөөнэй зүблөөн дээрэ манай холбооной офицернүүд дахин буруушааба. 14 часта зүблөөн дахин эхилээ. Уларилай байдалаар гү, али техническэ условинуудаар шалтагаалан болюулжа болохогүй ушарнуудһаа бэшэндэ, Паньмыньчжондохи хэлсээнүүдэй район дээгүүр ниидэхэ ябадал ямаршье талын сэрэгэй нэгэшье самолёдто зүбшөөгдэхэгүй тухайда ООН-ой зэбсэгтэ хүсэнүүдэй делегациин холбооной офицернүүд зүбшөөрөө. Кэсоной зоно дээгүүр, Кэсоной зоноһоо Паньмыньчжоньдохи хэлсээнүүдэй район хүрэтэр ошоһон харгы дээгүүр ниидэлгэ ООН-ой зэбсэгтэ хүсэнүүдэй сэрэгэй самолёдуудта зүбшөөрэгдэхэгүй, Муньсаниин зоно дээгүүр, Муньсаниин зоноһоо Паньмыньчжоньдохи хэлсээнүүдэй район хүрэтэр ошоһон харгы дээгүүр ниидэлгэ корейскэ Арадай армиин ба Хитадай арадай һайндуратанай сэрэгэй нэгэшье самолёдто зүбшөөрэгдэхэгүй.

Хоёр талын холбооной офицернүүд зүблэхэ зүйлэйнгөө бүхы пунктаар мүнөө хэлсээ туйлаба. Зүблөөнийнь 14 час 40 минутада дүүрэә. Холбооной офицернүүд үглөөдэр, октябриин 22-ой үглөөгүүр хэлсээ баталха ба хоёр талын делегацинуудай хоорондо хэлсээнүүдые һэргээхэ саг болон үдэрые тогтоохо гэжэ хараалба.

Ослодо советскэ фильмнүүдэй кинофестиваль болобо

Советскэ кинофильмнүүдэй фестиваль Ослодо ехэ амжалтатайгаар болоҗо дүүрэә. Тэрэниие «Норвеги—СССР» гэжэ общество эмхидхэһэн байна.

«Академик Иван Павлов», «Мэндэ амар, Москва», «Эльба дээрэхи уулзалга», «Ян Райнис», «Волгоор», «Урал» ба бусад фильмнүүдые хүнүүд ехээр һайшаан хараба.

СССР-тэхи коммунизмын агуу ехэ барилгануудта зорюулагдаһан выставкэ Ослодо тэрэшэлэн нээгдэбэ. Прогрессивнэ хэблэл кинофестивальда ехэ һайн сэгнэлтэ үгөө.

(ТАСС).

Датска парламентда

КОПЕНГАГЕН. (ТАСС). Агрессивнэ Хойто-атлантическа союзһаа Даниин гараха тухай шиидхэбэри абахые дурадхаһан коммунистическэ партиин парламентска фракциин резолюци үсэгэлдэр Фолькетингдэ (датска парламентын доодо палата) зүбшэн хэлсэгдэбэ. Компартиин резолюци абтаагүй. Компартиин депутадууд ба эрхын союз гэжэ партиин депутат Кьельгорд Иверсен резолюциин түлөө голосовалаа.

Үсэгэлдэр Фолькетинг хадаа Грециие ба Турциие Хойто-атлантическа союзда оруулха тухай Хойто-атлантическа пактда хабаадагша оронуудай оттавска сессиин протоколдо гар табиха эрхые правительствода олгохо тухай шиидхэбэри абаа. Коммунистнууд, радикалнууд ба эрхын союзай 3 депутат энэ шиидхэбэриие буруушаажа голосовалаа.

США-да коммунистнуудые мүрдэнэ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 19. (ТАСС). Адвокат Гарри Сейкер США-гэй юстициин министр Макграт гэгшын нэрэ дээрэ бэшэһэн бэшэгээ хэблэлдэ толилхоор дамжуулан үгэбэ. Сейкер хадаа Терри-Хотдохи (Индиана штат) федеральна каторжна түрмын засагаархид хадаа негрнүүдэй дунда хүдэлмэри хэхэ компартиин национальна комитедэй комиссиин түрүүлэгшэ, тэрэ түрмэдэ хаагдаһан Бенджамин Дэвис гэгшые хуули бусаар доромжолһон ябадалда эсэргүү протест мэдүүлэ.

Өөрынгөө эгэшэһээ ба Сейкерһээ ондоо хүнтэй Дэвисэй уулзахыень хорижо, США-гэй конституциие зүришэнэ гэжэ бэшэг соонь заагдана.

АЮУЛГҮЙН СОВЕДТЭ

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 19. (ТАСС). Аюулгүйн Соведэй заседани үсэгэлдэр болоо. Кашмирска асуудал тушаа Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин түлөөлэгшэ Грэхэмэй мэдээсэлые тэрээн дээрэ сонособо.

«Кашмир тухай асуудалаар Индиин ба Пакистанай хоорондо болоһон арсалдаанда «харилсаа тогтоохо ажал-ябуулгынгаа» дүнгүүдые гаргаха зуураа, Грэхэм болбол Индиин ба Пакистанай хоорондо арсалдаануудай байһан ушарһаа, Кашмир ба Джаммые «демилитаризацилха тухай Аюулгүйн Соведэй резолюциие тогтоогдоһон болзор соонь бэелүүлжэ шадаагүйб» гэжэ мэдүүлбэ.

Грэхэмэй үгэ хэлэһэнэй һүүлээр Аюулгүйн Соведэй заседани хаагдаа. Кашмирска асуудалаар удаадахи заседани Парижда болохо байна.

Улан-Удын городской электростанциин кочегар комсомолец Юрий Се... нов ажалай үндэр бүтээсэ туйлаһан... түлөө станциингаа «Хүндэлэлэй ... када» бэшэгдэнхэй. Мүнөө нүхэр ...менов заһабарилгын хүдэлмэри... рэ ударайнгөө даалгабариие 150 ... цент хүрэтэр дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Семенов дэлмэрилжэ байна.

А. Мантаевай ф...

Хүдөөгэй библиот...

1000 гаран том номтой ... гэй библиотекэ Тарбагатайн ... гай Куйтун тосхондо нээг... Библиотекарь комсомолка Е. ...жакова уншагшадай дунда ... удхашанар тухай ехэ хүдэл... ябуулна. Тэрэ хадаа колхозой... рянажалай бригаданууд ба ... ажалай фермэнүүд дээгүүр ... жа, газетэ ба журналнуудһаа... тьянуудые, мүн уранһайханай ... муудһаа отрывогуудые унш... үгэдэг байна.

Механическа тээрм...

Молотовой нэрэмжэтэ ... хогдоһон колхоз (Тарбагатай)... нэ механическа тээрмэ ба... дүүргээд, ашаглалгада ору... Энэнь сүүдхэ соо 160—170 ... таряа татаха хүсэтэй юм. ... тээрмэ хүршэ «Искра» колх... хидой таряа тагалсаха байн...

ШАТАР

Колхознигуудай республиканска турни... үнгэргэгдэхэнь

БМАССР-эй Министрнүүдэй... ведэй дэргэдэ физкультура ... спортын хэрэгые эрхилхэ ко... республикын түрүү һуури ээ... гээр колхознигуудай шатарай... бэдэхи ба даамай хоёрдохи ... нирнуудые эмхидхэхэ тухай ш... хэбэри гаргаба.

Тус мүрысөөн октябрь, ... соо колхозуудта үнгэрги... эхилхэ байна. Энээндэ ... колхознигууд, хүдөөгэй инте... гентнэр — багшанар, врач... агрономууд, зоотехнигүүд ба... сад хабаадалсаха эрхэтэй.

Турнирта хабаадагша бүхэ... гэ нэгэ парти наадаха юм. Х... дагшадынь 6—6-гаараа зүб... даад, илаһан хүниинь нүгөө ... гаанайнгаа илагшатай наа... байна.

Декабриин 1-һээ 12 хүрэтэр ... магай түрүү һуури эзэлэлгын ... рысөөн болохо. Энэнь олимп... системээр хэгдэхэ — шу... һэн хүн бүхэн мүрысөөнһөө г... болоно.

Колхозуудай шатаршадай ... һуури эзэлэлгын ба Бурят-Мо... лой АССР-эй даамшадай ... сөөн 1952 оной январь һ... Улан-Удэ городто болохо ... Илагшадынь Дальневосточно... нын турнирта хабаадалсаха ... олохо юм. Тэрээндэ Як... АССР-эй, Читын, Амурай, С... линай областьнуудай, Прим... ба Хабаровска хизаарнуудай ... лөөлэгшэд хабаадалсахаар ... лагдана.

Зональна турнир Улан-Удэ... родто 1952 оной январиин 2... февралиин 12 хүрэтэр үнгэрг... хэ.

Харюусалгата ред...
Б. А. ОЧИРО...

МҮНӨӨДЭР кин... театрнуудт...

«ПРОГРЕСС» кинотеатрта — ... рая теэгойтой басаган» (12, 1... 18, 20, 22 часуудта), «Моцарт» ... час 30 минутада).

«ЭРДЭМ» кинотеатрта — «... (11, 13 часуудта), «Сицилиин ... гой доро» (15, 17, 19, 21 час...) «Вратарь» (23 часта).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85 отв. секретаря—3-23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров 16

Н—03709. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж ...